

WESTERN ROMAN
LASO
Cijena 1000 d broj 792

John Gray

SMRT UZ RIO GRANDE

John Gray

SMRT UZ RIO GRANDE

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašićek
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog
odбора Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja
(direktor Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr. Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb,
Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i
odg. urednika), Milivoj Pašićek, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NISPRO
»Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

John Gray: Smrt uz Rio Grande
Naslov originala: Tod am Rio Grande
Recenzija: Zorislav Ugljen
Prijevod: Željko Solar
Copyright: VPA

Laso broj 792 izlazi 16. 12. 1988.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Muškarac sa šerifskom zvijezdom na prsima čvršće je stegnuo pušku. Lice mu je bilo ukočeno i na slabom svjetlu praskozorja izgledalo kao od kamena. U stisnutim očima moglo se opaziti izvjesno zadovoljstvo.

– Dolje su u koritu – reče šerif.

Potisnuo je širok stetson na zatiljak i lijevom nadlanicom obrisao znojno čelo te opsovao ispod glasa. Iza njegovih leđa jedan je konj glasno zarzao.

Šutke se okrenuo, pogledom preletio preko lica muškaraca što su se u blagom luku zaklanjali iza guste trave i žbunja.

– Sad više neće umaći! – promrmlja jedan od njih, mrka pogleda, dok je žuljevitim dlanovima nervozno stezao hladni metal vinčesterke.

Tamne cijevi pušaka zlokobno su se caklile na zrakama sunca koje se, veliko i sjajno, polako dizalo nad obzorjem. Šerif je odlučno kimnuo.

– Ne, ne! Sada nam doista više ne mogu umaći.

Polako je prihvatio mjedenu zvijezdu na prsima, duhnuo u nju, a zatim je obrisao rukavom košulje.

– Želim da je dobro vide na odlasku u pakao – rekao je podrugljivo.

Ljudi iz potjere klimanjem su odobravali.

– Jedan je ipak utekao!

– Zato što mu nismo pogodili konja – promrmljao je šerif i pljunuo u velikom luku.

– Ali su drugi ipak naši, zar ne?

Užarena sunčeva kugla penjala se iznad obzorja. Njezine su zrake sve jačom žestinom palile zemlju. Na lišću drveća i vlatima trave caklila se rosa kao biserje.

– Hajde, krenimo i dovršimo taj prokleti posao – rekao je konačno šerif. – Ovdje ima posve dovoljno drveća s jakim granama.

Ljudi su oprezno krenuli stisnutih usana i spremnih pušaka.

Oprezno su nastupali, koristeći svaki najmanji zaklon.

Onda je odjeknuo prvi pucanj.

Prasak iz teškog revolvera odjeknuo je prijeteći uokolo, da bi zatim na nekoliko trenutaka zavládala potpuna tišina u kojoj su se mogli čuti najtiši zvuci: šuštanj lišća, zujanje

muha, škripanje grančica.

A onda se zametnula žestoka paljba.

Metak je prohujao pokraj šerifove glave, međutim, šerif se samo hitro prignuo, a zatim podigao vinčesterku. Prasak za praskom smjenjivao se uz škljocanje zatvarača i zveket praznih čahura što su padale na zemlju.

Plitka kosina prekrila se dimom baruta kao maglom u kojoj su se nazirali bljeskovi iz pušćanih cijevi. Tanad je pljuštala naokolo, zabijala se u debela drveća i dizala prašinu sa zemlje.

Šerifovi ljudi napredovali su polako, metar po metar, pužući kroz visoku travu, znojni, izmučeni i krajnje napeti, ali uporni i odlučni da izdrže do kraja.

Jednako su tako, međutim, i četiri bandita davala očajnički otpor. Jedan od njih bio je tamnoputi Meksikanac. I oni su napeti i od straha iznakaženih lica uzastopce punili oružje mecima i neumorno pucali u sve što bi se god pred njima micalo.

Bandit koji je ispalio prvi metak ležao je priljubljen uz zemlju, grčevito stiskajući zube od bola. Pred očima mu je lebđela crvena magla, a krupne kaplje znoja caklile su mu se na čelu. Teško je disao i stenjao. Lijeva ruka mlitavo mu je ležala na zemlji. Krv je lip-tala iz velike rane i natapala prašinom prekrivenu odjeću. Razdirala ga je nepodnošljiva bol kao ujed divlje zvijeri u živo meso. Unatoč tome, još uvijek nije popuštao. I dalje je pucao premda mu je revolver iz

trena u tren bio sve teži.

Svi su željeli živjeti ili u najmanju ruku bar skupo naplatiti svoju pogibiju. Međutim, bilo je ipak sve jasnije da je igra završena, premda je nada još bila jača od stvarnosti. Jedino što ih je još držalo bila je svijest da još imaju metaka i da još mogu pucati. Trenutno im je to bilo jedino važno.

Prošao je cijeli sat, a siva se magla uporno vukla koritom. Banditi su se još uvijek držali.

Međutim, potjera je već bila posve blizu.

Šerif Halby je uz tihi kletvu opet punio svoju vinčesterku novim mecima i škiljeći zurio u nebo.

Gore su se počeli skupljati sivi oblaci, polako pretvarajući nebeski svod u tamno prijeteću masu. Počeo je puhati vjetar, sve hladniji, a što je vrijeme više odmicalo, sunce je bilo sve manje i manje.

– Dovraga, sprema se oluja – mrmljao je šerif zlovoljno. – Samo nam je još to trebalo!

Toga je trena tamo dolje ugledao nečiju glavu kako proviruje i odmah je zapucao. Uslijedila je glasna kletva, a onda se pucnjava ponovno rasplamsala.

Prošlo je još kojih desetak minuta. Krivonogi bandit sočno je pljunuo i viknuo ispod glasa svojim drugovima:

– Nemam više ni jednog jedinog metka! A vi?

Šutnja i pokoja kletva bili su jedini odgovor.

– Gotovo!

– Nisam se uopće nadao da ću jednog prokletog dana biti obješen u Teksasu.

Meksikanac je skinuo som-

brero i bijesno ga bacio na zemlju. Razočaran, promatrao je velikog crnog kukca kako ravnodušno plazi po sombreru.

— Sranje! — viknuo je drugi bandit i očajno vrtio glavom, a oči su mu bile vlažne, glas hrapav: — Ovi će nas uistinu objesiti, majku im njihovu...

Ostali nisu govorili. Samo su se međusobno pogledavali. Napokon se jedan od njih polako uspravio i mahnulo rukom. Zatim je bacio revolver na zemlju i podigao obje ruke na predaju. Ostali su slijedili njegov primjer.

Poslije nekoliko trenutaka šerif Halby je stajao pred banditima. Trojica su bila na nogama, a četvrtog, ranjenog, pridržavali su, bio je napola u nesvijesti.

— Onda, momci — procijedio je šerif — igra je završena. Samo još jedna formalnost! Priznajte li da ste napali i opljačkali banku u Marfi i pri tome ubili blagajnika? Mislim da uopće nije bitno koji je od vas počinio to umorstvo.

— Što onda ispitujuete? Ionaako sve znate — rekao je jedan od bandita hrapavim glasom.

Lice mu se nervozno trzalo. Bilo je očito da je i njemu kao i njegovim ortacima dosta svega.

— No onda dobro, momci! — bijesno se obrecnuo šerif. — A gdje je plijen?

— Plijen?

Banditi su se međusobno pogledavali.

— Plijen je kod šefa! — odgovorio je jedan od njih s vidljivom podrugljivošću u glasu: — A šef je, znate, vjerojatno pobjegao. Ta je svinja i nas

ostavila na cjedilu.

Šerif je na trenutak zanijemio od bijesa.

— Valjda me ne misliš uvjeriti kako je samo jedan od vas sačuvao konja i pobjegao, i to baš onaj kod kojega se nalazi novac?

— Baš tako! — odgovorio je bandit.

— Chape, pretraži ih — naredio je šerif i od nestrpljenja nervozno cupkao na mjestu.

Mladi je momak brzo i temeljito pregledao sve bisage, a zatim i džepove bandita.

— Nema ničega, šerife! — rekao je žustro. — Nigdje ni jednog jedinog centa!

Šerifove su oči zlokobno bljesnule. Bijesno mrmljajući, zamahnuo je puškom i udario Meksikanca u trbuh. Ovaj je zastenjao, pozelenio i presavio se. Kad se ponovno uspravio, prostrijelio je šerifa pogledom punim mržnje.

Šerif je jedva govorio od bijesa.

— Mičite se, gadovi! Onamo prema onom drveću. Imamo dosta jakih grana i čvrstih užeta.

Umorni i iscrpljeni, banditi su oklijevajući posrtali u označenom smjeru. Došli su do stabala.

Dva čovjeka iz potjere vješto su prebacila lasa preko jakih grana pogodnih za nemili posao. Banditi su razrogačenih očiju promatrali omče što su se njihale na jakom vjetru.

Grubim kretnjama zbacili su im šešire s glave i gurnuli ih pod omče.

— Ne, ne! Nemojte me vješati! — vikao je jedan od njih i počeo se otimati obuzet smrtnim strahom.

Međutim, milosti nije bilo. Smrknutih pogleda i bez ijedne riječi ljudi iz potjere svezali su im ruke na leđima, a zatim ih posjeli na konje i stavili omče oko vrata.

Naslonjen na pušku, šerif je ledenim pogledom promotrio prisutne. U očima bandita zrcalio se smrtni strah. Meksikanac je izbezumljeno mrmljao molitvu. Jedino je ranjeni bandit bio posve odsutan. Vjerojatno nije bio svjestan onoga što se događa.

— Imate li još nešto reći? — procijedio je šerif suho.

— Ovo je čisto umorstvo! — vikao je jedan bandit. — Nemate pravo objesiti nas bez suda. To je... to je protuzakonito...

— A pljačkanje banke i ubijanje blagajnika je zakonito, zar ne? — prezrivo je šerif pljunuo, a zatim nervozno mahnuo rukom. — Hajde, da napokon završimo taj prokleti posao!

Bez riječi ljudi iz potjere udarili su krajevima lasa po konjskim leđima o potjerali ih.

Četiri su tijela naglo propala, jako se zanjihala, a zatim se jezivo smirila. Nebom se prolamala grmljavina kao pratnja tom prizoru.

Tišinu je prekinuo šerif.

— Nadolazi oluja. Ako želimo ščepati i onog posljednjeg gada, moramo požuriti.

— Nećemo ga se dočepati — odgovorio je stariji muškarac koji je s još jednim počeo skidati mrtve razbojнике s konopca.

— Dovraga! Zar da samo tako pustimo baš onoga što je odnio novac?

— Ljudi su mrzovoljno obavljali preostali dio neugodnog posla. Iskopali su na brzinu plitku jamu, poslagali u nju trupla i zatrpali ih.

Tek što su dovršili, pale su prve krupne kapi kiše. Šerif se prvi popeo na konja. Sedlo je pod njim glasno zaškripalo.

— Hajde, ipak ćemo pokušati! — rekao je glasom koji je istodobno naređivao i uvjeravao. — Jahat ćemo samo do Rio Grandea. Ne dalje! Da vidimo tko će biti brži: on ili mi.

Ljudi su samo kimnuli u znak odobravanja, uzjahali te krenuli za šerifom.

II

Nad rijekom je bjesnjela paklenska oluja. Mala brvnara nedaleko od obale kao da se šćućurila, jedva se odupirući silovitim naletima vjetra i kiše. Zidovi od grubo istesanih oblaca blistali su posve mokri pod neprekidnim bljeskovima munja.

Postariji, koščat, ali snažan muškarac širokih leđa stajao je naslonjen uz prozor i gledao van. Od svjetlosti munja njegovo je naborano lice izgledalo kao da je premazano vapnom.

Sutke je promatrao kako pomahnitala kiša udara po prozorskom staklu. Rio Grande se odavde jedva nazirao u mraku.

Rijeka kao da je već nabujala od silne kiše. Snažan je vjetar šibao po inače tromoj rijeci i dizao valove koji su udarali o pjeskovitu obalu. Voda je bila prljavo mutna, sa srebrnastim odsjajem ispod olujnog neba.

— Oče! Je li skela dovoljno daleko izvučena na obalu? —

upitao je mladi muškarac stojeći uz kamin.

Bio je kao i otac: vrlo visok, mršav i izrazito širokih i snažnih ramena.

— Budi bez brige, Jime! Dobro sam je zavezao. Uostalom, prošla je i kroz jače oluje — odgovorio je stari Ben Henderson i okrenuo se od prozora.

Pogled mu se zaustavio na postarijoj ženi koja je sjedila kod stola i plela. Prišao joj je i pogladio je po kosi. Drveni dašćani pod škripao je pod njegovim čizmama. Sjeo je pokraj nje, promatrajući kako vješto barata iglama u svojim od rada žuljevitim rukama.

Podignuo je glavu kad je u sobu ušla mlada žena, njegova snaha.

Jim Henderson je pozdravio ženu smiješkom. Zatim je prišao kaminu i bacio na vatru krupnu kladu. Vjetar je u dimnjaku zavijao kao pobješnjela zvijer, a kuća je škripala i podrhtavala.

— Jednog će je dana vjetar jednostavno odnijeti, kažem ti — rekao je Jim Henderson i pogledao oca. — Neće više dugo izdržati.

— Kad sam došao ovamo, još su svuda bili Indijanci — odgovorio je stari Henderson podigavši sijedu glavu. — Goli sam rukama obarao drveće, pomno izabirao najbolje oblice i kuću podigao svojim rukama. Stoji već preko trideset godina i izdržat će još najmanje toliko, a možda i dulje.

— Ne bih se baš kladio!

Jim Henderson je pogledao kroz prozor. Vjetar je tjerao polomljene grane i iščupane grmove prema rijeci, a Rio

Grande kao da ih je s užitkom gutao i vukao za sobom. Rijekom su već plutali krupniji balvani i pokoje utopljeno govedo.

Rijeka je već znatno porasla. Dopirala je čak do daleko izvučene skele i lagano je dizala. Lanac kojim je bila vezana počeo je zveketati. Žičano uže, nategnuto s jedne na drugu obalu, zapravo vodilica za skelu, snažno se njihalo amo i tamo pod silnim udarima vjetera. Obala na drugoj strani u mraku se više nije ni nazirala.

— Baš je vani ružno — rekao je Jim promuklim glasom.

— Znalo je biti i gore!

Ben Henderson je pomno punio lulu. Njegova sijeda kosa od samih srebrnih niti ljeskala se na jakom svjetlu dviju velikih petrolejskih svjetiljaka što su visjele sa stropnih greda.

Stari je skelar stavio lulu u usta, stisnuvši je uskim beskrvnim usnama. Zatim je kresnuo šibicom o rub stola, zapalio duhan i odmjereno počeo vući dimove. Prostorijom se širio miris duhana.

— Sva sreća što smo na vrijeme pospremili žetvu — rekao je Jim, te i on prišao stolu i sjeo.

U prostoriji je zavládala tišina, dok je vani hućao vjetar i povremeno vraćao dim iz kamina. Jim je zbog toga kleo ispod glasa.

Velika zidna ura počela je otkucavati. Svi su poskočili kao da su se probudili iz sna. Mary Henderson je odložila pletenje.

— Skuhat ću kavu! Hoćete li?

— Ben Henderson je samo zadovoljno zagundao, a Ellen,

žena njegova sina, zaputila se prema ormaru po šalice i pribor.

Svi su u tišini čekali da uzavrije voda.

Kad je kava bila gotova, sjeli su i stali piti uživajući u toplini prostorije i toplom napitku.

— Takvo je uvijek vrijeme u ovom dijelu svijeta svake jeseni i u proljeće — mrmljao je stari Ben stežući šalicu u ruci.

Onda je najednom naćulio uši.

— Pričinilo mi se kao da sam čuo topot konja, ali tko bi po ovakvom vremenu jahao ovuda?

— I ja sam čuo. Netko je stvarno dojahao — rekao je Jim.

Ustavši, odložio je šalicu s napola ispijenom kavom. Pokušao je pogledati kroz prozor, ali od kiše nije mogao ništa vidjeti, pa je krenuo prema vratima. Prislonio je uho na drvene daske i stao osluškivati.

— Jime, molim te, budi oprezan! — opominjala ga je mlada žena vidljivo uznemirena.

Jim nije ništa odgovorio, nego je i dalje osluškivao.

— Da, netko dolazi! Dobro smo čuli...

— Ali tko je tako lud da jaše po ovakvom nevremenu? — i dalje se čudio stari Ben.

Zatim su odjeknuli udarci po vratima.

Na trenutak je u kući zavladała tišina. Jim je dohvatio s komode pokraj vrata teški kolt. Duboko je udahnuo, a kada je na vrata netko ponovno pokucao, pomaknuo je zasun i naglo otvorio vrata.

Oluja je silovito nahrupila u kuću. Jim je u prvi tren bio zaslijepljen bljeskom munje. Vje-

tar je donio kišu u prostoriju.

Čovjek na ulazu bio je srednjeg rasta, ali krupan i zbijen. Pola lica zaklanjao mu je široki obod šešira s rubovima kojega je kiša tekla u mlazovima na ogrtač od voštanog platna i odatle padala na zemlju.

Bio je neobrijan, grubih i oštarih crta, lica kao isklesanog od kamena. Imao je čeličnose ve oči, a na čelu su mu ispod šešira provirivali mokri pramenovi tamnosmede kose.

Stranac se nakašljao. Ispitivački je promatrao mladog čovjeka, a zatim pogledom pažljivo prešao po cijeloj prostoriji. U desnoj ruci držao je kožnatu i mokru vreću.

— Mogu li ući — upitao je oporim i promuklim glasom i opet se nakašljao.

Jim je spustio revolver, ali ga je zadržao u ruci.

— Možete! — kimnuo je i pomaknuo se u stranu.

Stranac je ušao, a Jim je zatvorio vrata.

— Sto mu gromova, čovječe! Pa što vas tjera da putujete po ovakvom vremenu, kad nitko... — započeo je stari Henderson, ali ga je stranac prekinuo:

— Moram preko rijeke u Meksiko! I to odmah!

Na trenutak je zavladao muk. Stari je skelar obišao stol i pomno promotrio stranca.

— Slušajte, gospodine! Upravo ste došli i dobro znate kako je vani. Rijeka je ovoga trenanalik na divlju zvijer. Bilo bi vam mnogo pametnije da pričekate dok oluja malo popusti, pa ću vas onda prebaciti. Evo, ima još malo tople kave...

— Rekao sam: odmah! —

prekine ga stranac naprasito.
– Platit ću ti koliko god zatražiš! Pedeset, sto dolara, koliko te volja.

Ben je postao sumnjičav.

– Cijena prijevoza je pedeset centi i toliko naplaćujem. Ali, zašto vam se toliko žuri? Zar vam nije jasno da možete smrtno nastradati?

– Jasno mi je samo to da želim odmah preko! Umjesto što postavljate glupa pitanja, prebacite me odmah u Meksiko!

– Znači, ne volite pitanja?

– polako je mrmljao Ben.

Stranac nije odgovorio, već je posegnuo rukom ispod ogrtača, izvadio zgužvanu novčanicu od sto dolara i bacio je na stol.

– Dodavola! – prosiktao je.

– Krenimo već jednom.

Henderson je pogledao novčanicu, a zatim opet odmjerio stranca. Počešao se po bradi.

– No dobro! Ako baš tako strastveno želite, prebacit ću vas preko...

– S obzirom na vrijeme bilo bi bolje, oče, da ja pođem – upao je Jim i zadjenuo kolt za opasač.

– Ne, ne Jime! Ti ćeš ostati ovdje! Ja bolje poznajem rijeku, a i vještije upravljam skelom.

Jim se htio usprotiviti, ali je stari Ben odlučno mahnio rukom.

– Donesi mi ogrtač! – rekao je zapovjednim glasom, a zatim se opet obratio strancu.

– Dakle, prebacit ću vas na drugu stranu, ali ako slučajno bježite pred kakvom potjerom, dobro ćete me zapamtiti.

Stranac je samo nestrpljivo

mahnio rukom i krenuo prema vratima. Stari je Ben navukao ogrtač. Lice mu je bilo ukočeno i na njemu se zapravo nije moglo vidjeti što osjeća. Međutim, njegova žena dobro ga je poznavala. Nježno mu je stisnula ruku.

– Hajde, Bene! Budi pаметan i čuvaj se!

Stranac je bez pozdrava otvorio vrata i izašao, a za njim Ben i Jim.

Konj je bio privezan za ogradu obora i preplašeno se trzao pri svakom bljesku. Stranac ga je uhvatio za uzde i odvukao do skele u kojoj se već nalazio stari Ben. Istodobno je Jim provjeravao užad i odvezivao lanac.

– Ovo je gore nego što sam mislio – viknuo je Jim, već moka do kože. – Oče, sretno se vrati.

Zatim je svom snagom odgurnuo skelu.

Skelu je zahvatila struja, uže vodilice zateglo se i za koji trenutak Jim nije više vidio ni skelu ni ljude na njoj.

Teškim korakom vratio se prema kući. Čizme su mu do gležanja propadale u posve raskvašeno tlo. Okrenuo se ne bi li ugledao skelu, ali je kišna zavjesa bila posve neprozirna.

Na ulaznim vratima ustajale su žene. Starija sa spuštenim ramenima od teškog dugogodišnjeg rada i sa sijedom kosom, te ona mnogo mlađa, s dugom plavom kosom svezanim na zatiljku u debeli čvor, vitka i jaka, u naponu snage.

Lica im je mogao razabrati tek kad je došao posve blizu. Bila su im mokra od kiše kao i njegovo. Prešao je rukom

preko očiju i slegnuo ramenima.

— Odoše! — rekao je tiho. — Meni se to uopće ne sviđa.

— Zar onaj stranac nije rekao kako se zove? — upitala ga je zvonkim glasom njegova žena.

Jim je prošao pokraj njih i ušao u kuću. Skinuo je šešir, prišao kaminu i žaračem potaknuo vatru. Kad se vatra razgorjela velikim plamenom, skinuo je sa sebe posve mokru košulju. Žena mu je pružila ručnik da se obriše.

— Ne, Ellen! — odgovorio je tek sada. — Nije rekao kako se zove. Uopće više ništa nije rekao. Samo je doveo konja na skelu, a otac je zaveslao. I onda su nestali u mraku. Uopće ne znam kako se taj čovjek zove.

Obrisao je mokra prsa i leđa, a zatim skinuo i posve pro-močene čizme.

— Prokletstvo! Taj mi se momak uopće nije sviđao. Dao bih ruku u vatru da je pred nekim bježao. Nadam se da će ipak sve dobro završiti...

— A zašto ne bi? — umirivala ga je majka, premda se i u njenom glasu osjećala zabrinutost. — Bilo je već takvih slučajeva i uvijek su dobro završili.

Prišla je k stolu i stala skupljati šalice.

— Moju ostavi, majko! Ja bih popio još malo tople kave.

— Sad ću ti skuhati svježu — rekla je žustro i otišla u kut gdje se nalazio štednjak.

— Usred noći i po takvom groznom vremenu — mrmljala je Ellen, gledajući Jima svojim velikim plavim očima i pruža-

jući mu čistu i suhu košulju.

— Konj je bio potpuno iscrpljen, to sam dobro vidio — odgovorio je Jim i zabrinuto zagrizao donju usnu. — A možda sam se i prevario. Bilo je mračno, užasno je sijevalo, pa se životinja možda samo plašila...

Zašutio je i požudno dohvatio lončić tople kave što mu ga je pružila majka. Zadovoljno je soknuo nekoliko gutljaja.

— A zašto ne bi sve dobro završilo? — opet je zapitala Mary

No očito nije očekivala nikakav odgovor. Sjela je za stol, ali nije dohvatila pletivo. Složila je ruke u krilu i zagledala se pred sebe. Na stolu je još uvijek ležala zgužvana novčanica od sto dolara. Nitko je nije dirnuo.

III

Valovi na rijeci bili su neočekivano visoki i prljava se voda sa svih strana prelijevala preko skele.

Stari je Ben grčevito držao veslo, nastojeći skelu održati u ispravnom položaju. Preko šaka kiša mu se slijevala u rukav, pa je osjećao da će za koji tren biti sav mokar.

Istodobno je stranac raskrečenih nogu stajao ne prednjem dijelu skele. Lice mu je bilo ukočeno i bezizražajno. Lijevom je rukom držao konja za uzde, a u desnoj kožnatu vreću.

Ben je piljio u mrak ne bi li otkrio gdje se nalazi. Međutim, vidjeti nije mogao baš ništa. Jedino što je vidio izvan skele bilo je čelično uže razapeto iznad rijeke na koje je preko

kolotura i drugog užeta bila vezana skela.

— Kako se zapravo zovete? — viknuo je strancu.

Međutim, ovaj ga ili nije čuo od huke vjetra i kiše ili nije mario da mu odgovori.

Bilo kako bilo, za ovaj jedan jedini prijevoz dao mu je sto dolara, a to je za Bena bio golem novac s kojim je mogao svašta uraditi. Ipak morao bi znati tko je on.

— Hej, stranče! — viknuo je još jednom. — Kako se zovete?

Međutim, odgovor je i ovog puta izostao. Čovjek nije uopće mario, a Ben je samo bijesno pljunuo i čvršće uhvatio veslo.

Onda je odjednom udarilo nekoliko gromova u nizu. Stravično je sijevalo i zaglušno grmjelo.

Strančev konj je uplašeno zarzao i propeo se na stražnje noge. Čovjek ga je nastojao zadržati, potežući žestoko uzde lijevom rukom, ali je na skli-skim daskama bio nestabilan. Pao je uz glasni krik koji je, unatoč grmljavini, dopro i do Bena. Istog trena konj se spustio na sve četiri noge, ne usuđujući se više ni maknuti.

Kako se skela valjala na valovima tako se i čovjek valjao po posve mokrom daščanom podu. Ogrtač mu se sasvim otvorio i pritom mu još više smetao, jer je u desnoj ruci i dalje grčevito držao kožnatu vreću.

Napokon mu je vreća ispala iz ruke i otkotrljala se daleko od njega, sve do Bena, pred kojim se zaustavila, napola otvorena.

Stari je Ben Henderson razrogačio oči: iz vreće su virili

debeli snopovi novčanica i hrpa kovanica koje su nedvojbeno bile zlatne.

— Kakav je to novac? — zaur-lao je skelar.

Stranac je klečao na podu, podupirući se objema rukama i šutke piljio u Bena.

Starcu je odjednom sve sinulo ili je barem tako mislio. Natrag! Mora odmah natrag!

Snažno je odgurnuo veslo, tako da se skela okrenula u usporedan položaj sa strujom, a zatim se polako počela kretati natrag odakle su pošli.

— Što to radiš, proketo staro pseto! — zaur-lao je stranac i teturajući krenuo prema Benu.

Ben se čvrsto uhvatio objema rukama za veslo, podigao noge i žestoko odgurnuo stranca, tako da je ovaj opet pao na leđa.

Čovjek je viknuo od bola i bijesa. Kad se uspio dići, lice mu je bilo iznakaženo od mržnje.

Ben je ispustio veslo i bacio se ustranu. Skela se opet zaustavila, a čelična se užad napela. Kolotur je još držao skelu, ali je bilo veliko pitanje kako će dugo.

Starac je postupao posve nagon-ski. Držao se grčevito za mokre daske na rubu skele i osjećao kako ga postepeno preplavljuje strah. Više nije zamjećivao ni vjetar ni kišu ni gromove. Znao je jedino da je posve sam u neravnopravnoj borbi i zato ga je spopao strah. Osjećao je da nema nikakvih izgleda.

Vidio je kako mu se čovjek približava sa zgrčenim licem od bijesa i mržnje. S očajnim

uzvikom stari je Ben ispružio obje ruke. U tim je šakama bilo upornosti i volje, ali više nije bilo mladenačke snage.

Udarilo je stranca u lice, tako da je ovaj na trenutak ustuknuo, ali se odmah vratio do dokrajci nemoćnog starca.

Udarci što ih je Ben primao bili su snažni i bolni, tako da je ostao bez daha. Onda je posljednjom snagom uspio nogama još jednom odgurnuti stranca od sebe.

Međutim, dok se opet vraćao, stranac je u ruci držao teški kolt. Stajao je široko raskrečenih nogu nad starcem, jer se skela sve jače valjala, te podigao revolver.

— Ne! — uskliknuo je Ben Henderson kad je ugledao otvor teškog revolvera usmjereno prema svojoj glavi. — Ne, nemoj pucati! — zavapio je ponovno.

Podigao je ruke prema licu kao da se želi zaštititi, te zatvorio oči. Njegov se vapaj gubio u urliku vjetra.

U prvi tren nije bio siguran je li to bio prasak revolvera ili udarac groma. Shvatio je da je pogođen tek kada ga je slijedeće sekunde počela razdirati bol u grudima.

Tada je otvorio oči. Okrenuo je izbrazdano umorno lice prema čovjeku s revolverom u ruci, ali je shvatio da tu neće naći na milost.

Stisnuvši usta i oči, čovjek je nemilosrdno opet povlačio obarač oružja.

— Ne! — još je jednom prostenjao Ben Henderson.

Ali sada je to bio samo mukli, jedva čujni šapat. Krv mu je liptala iz rane, a s njom i njegov život.

Stranac je opalio još jednom i tada je napokon bilo sve gotovo.

Ne osvrćući se više, čovjek je gurnuo revolver u korice i prihvatio se vesla. Trebalo mu je dosta vremena dok je shvatio što mora raditi da bi pokrenuo skelu u željenom smjeru. Minute su mu se činile kao sati. Napokon je uspio. Kad je skela krenula prema suprotnoj obali, malo se okrenuo, pa ne ispuštajući veslo iz ruku, nogom gurnuo mrtvog skelara u rijeku.

Starčevo je tijelo pljusnulo u prljavu vodu. Nekoliko je trenutaka još plutalo na ogrtaču od voštanog platna, a onda nestalo u mutnim valovima rijeke.

Stranac je samo pljunuo u rijeku i zatim se prihvatio vesala objema rukama. Oluja još uvijek nije popuštala. Trebalo se natčovječanskom snagom odupirati naletima vjetra i držati veslo u ispravnom položaju. Pri bljesku munja čovjek je tu i tamo razabirao kojekakve prepreke, ali mu je nekako uspijevalo održavati skelu u pravom smjeru.

Kad je napokon kroz polumrak ipak počeo razabirati obrise obale na drugoj strani, bio je posve moker i od kiše i od znoja.

Pristao je tako nevješto da su pali i on i konj. Odbacio je veslo i poletio naprijed da podigne konja i vreću koja je još uvijek ležala na mokrim dasnama.

Iskočio je na obalu sretan što mu je čvrsto tlo pod nogama. Vreću je objesio na sedlo, a konja privezao za grm, pa se zatim užurbano vratio do skele.

Točno je znao što mora učiniti. Zagazio je u vodu sve do koljena, gurajući skelu pred sobom. Zatim je izvukao revolver i sa dva metka presjekao čelično uže, tako da skela više ničim nije bila vezana.

Snažnim zamahom okrenuo je skelu prema vodenoj struji i potom je odgurnuo. Nestala je u mraku za nekoliko trenutaka.

Zatim je bacio još jedan pogled na prekinuto čelično uže čiji je kraj ležao na obali, a onda pošao do konja. Potapšao ga je nekoliko puta da ga umiri, pa uzjahao i krenuo.

Nije jahao brzo jer se osjećao mnogo sigurniji. Pa sada je bio u Meksiku. Teksas se nalazio s one strane rijeke Rio Grande. Teksas u kojem su četiri njegova druga visjela na granama, a potjera se bezuspješno naprezala da i njega uhvati.

Iz mraka je odjednom izronila malena, od kamena zidana kuća. Kroz prozore se zamjećivalo slabašno drhtavo svjetlo. Jahač je oprezno zaobišao kuću, ostajući u dovoljnoj udaljenosti da ne bude zamijećen. Neki je pas, doduše, zalajao, ali se njegov lavež ubrzo izgubio u huci vjetra.

IV

Bila je već ponoć kad je Jim Henderson stavio šešir na glavu i izašao iz kuće.

— Jime! — viknula je žena za njim.

Ali se Jim nije obazirao. Lice mu je bilo ukočeno poput maske.

Oluja se stišala, ali je kiša još uvijek padala, uporno i do-

sadno. Rijeka je veoma nabujala, pa je pristanište za skelu bilo potpuno pod vodom. Vidljivost je bila još slaba, pa se obala na drugoj strani nije vidjela.

Međutim, Jim Henderson je dobro vidio da čelično uže, što spaja obale, nije više napeto, već leži opušteno na dnu rijeke.

Protrnuo je. Trebalo mu je dosta vremena da namota konopac na obali, sve dok nije izvukao i kraj. Držao ga je u ruci, blijeda lica, razmišljajući, a onda se polako vratio u kuću.

Žene su ga dočekale sa zabrinutim izrazom na licu. Nije govorio, već ih je samo gledao, no njima je bilo sve jasno.

— Možda se ipak vrati — prošaptala je Mary. — Znalo se već dogoditi da je bujica prekinula uže. Vjerojatno je ostao preko i čeka povoljnije vrijeme da se vrati.

— Nadaймо se da je tako — odgovorio je Jim.

Ali baš nije vjerovao u to. Svi su se bojali strašne istine i zato se očajnički hvatali za svaku slamčicu nade.

Starica se povukla u drugu sobu, a Ellen je zabrinuto pogledala muža.

— Misliš li da je otac... da je...

— Ne znam. Doista ne znam. Stisnula je njegove šake i prigušeno zajecala.

— Ne mora značiti da je poginuo, Ellen — tješio ju je Jim, pomaknuo joj pramen kose s čela i poljubio je.

Šutke su gledali kroz otvorena vrata u kišnu zavjesu, svako zabavljen svojim mislima. Zapravo su mislili isto, samo što to nisu rekli, nadajući se da to nije istina.

Jedini zvuk bilo je dosadno i uporno rominjanje kiše. Onda je ura otkucala puni sat. Metalna im je zvonjava odzvanjala u ušima. Bili su napeti i zabrinuti.

V

Jutro je svanulo, a da nitko zapravo nije mogao točno reći kada je započeo dan.

Nebo je bilo sasvim prekriveno kišnim oblacima i sve je bilo sivo i vlažno.

Jim je ustao sa stolca na kojem je probdno noć. Prešao je rukom preko neobrijane brade i krenuo prema vratima. Bio je blijed, s tamnim podočnjacima.

Otvorio je vrata i pogledao prema rijeci. Tekla je nabujala, prijava, puna granja, lišća i svakojakog blata.

Kad se okrenuo, ugledao je žene kako s njegova lica traže odgovor.

– Možda se ipak ništa nije dogodilo – rekao je promuklo.

Ali je znao da mu ne vjeruju. Prostorija je bila ispunjena strahom i bespomoćnošću, jer je najgore bilo to što se ovoga trena nije moglo baš ništa poduzeti.

– Čim se malo rasvijetli, čamcem ću odveslati preko – rekao je Jim. – Pričekat ću još koji sat, možda se razvedri.

Žene nisu ništa odgovorile, a on ode do prozora i zagleda se van. U prostoriji je mirisalo na pepeo i dim, a bilo je i prohladno, ali se njemu nije dalo upaliti vatru.

– Naći ćeš ga sigurno odmah uz rijeku – rekla je iznenada Mary, slomljenim glasom. – On je volio rijeku. Ona je bila njegov život...

– Što to govoriš, majko?

– Morat ćemo pozvati svećenika iz Marfe! – govorila je žena sredeno i smireno držeći prekrížene ruke. – On mi je uvijek govorio da želi i svećenika.

– Ali, majko, ne govori tako! – uzbuđeno će Jim. – Ništa još ne znamo.

– Nema se smisla zavaravati, sinko! – zatvorila je starica oči, a glas joj je malo podrhtavao.

Jim je pogledao na zidni sat, a onda opet kroz prozor. Međutim, niti je kiša prestajala, niti se vedrilo.

– Krenut ću za pola sata. Rijeka kao da je malo mirnija. Ponijet ću i fenjer.

Dobro je znao da mu fenjer neće biti ni od kakve koristi, ali je to izustio samo da nešto kaže. Bilo je, naime, još jezivije dok je vladala tišina. Nervozno se premještao s noge na nogu i jedva je dočekao da se sat opet oglasi.

Iz starog ormara je izvadio fenjer.

– Idem – rekao je.

Izbjegavao je da se okrene, kako ne bi sreo njihove poglede. Jače je nabio šešir na čelo i izašao na kišu. Po blatu i mulju gacao je do rijeke gdje se nalazio čamac izvučen na suho.

Upravo se spremao da ga odgura prema rijeci, kada bi je odjednom kroz šum kiše začuo topot konja. Pažljivo je oslušnuo. Da, dobro je čuo topot mnogih konjskih kopita i po koji rzaj.

Odmah je pritrčao do kuće i uletio u nju. Žene su ga zapre-

pašteno gledale, ništa ne shvaćajući.

Bio je posve moker. Odjeća mu se priljubila uz tijelo, a s blatnih čizama padali su komadi mokrog mulja.

Bez ijedne riječi izvadio je iz komode teški kolt i vratio se pred kuću.

Ugledao ih je kako izviru iz sive malge. Bilo ih je oko dvadesetak jahača. Sjedili su u sedlima, očito iscrpljeni, pokriveni nepromočivim pelerinama. Jahač na čelu imao je na prsima zvijezdu.

Kad su prišli bliže, Jim je stajao na vratima kuće s revolverom za pojasom. Šerif je sjahao, a zatim mu se približio teškim i umornim korakom, vukući noge po blatu. Ostali su se, sjedeći na konjima, tako njihali od umora da se činilo kao da će svakog trena popadati.

Šerif je kimnuo Jimu i rukom dotaknuo rub šešira. Tom prilikom u rukav mu se izlio mlaz kiše. Opsovao je ispod glasa.

— Ja sam šerif Halby iz Marfe — rekao je, malo se okrenuo i rukom pokazao ostale — a ovo su moji pratioci.

— Henderson, Jim Henderson — rekao je Jim i pružio šerifu ruku: — Imali ste sreću što ste nas po ovakvom vremenu uopće našli. Uđite u kuću da se malo ugrijete. Moja majka i žena dat će vam nešto da prigrizete. Ja... ja ovoga trena moram obaviti neodložan posao.

— Nažalost, nemamo vremena, Hendersone — odgovorio je šerif prijazno. — Želimo samo jednu obavijest. U Marfiju

je, naime, opljačkana banka. Dvadesetak kilometara na sjever odavde uhvatili smo četvoricu pljačkaša, ali nam je peti ipak umakao zajedno s plijenom. Čovjek je srednje visine, zbijen, krupan i tamnosmeđe kose.

Šerif je na tren ušutio, a zatim nastavi:

— On je... on je hladnokrvni ubojica, Hendersone. Hladnokrvno je, ne trepnuvši, ubio starog blagajnika, a čovjek se nije ni branio, niti je vikao, ni bilo što radio. Gad ga je ubio iz čiste strasti za ubijanjem.

Šerif je zašutio, a zatim pozornog pogledao mladog čovjeka.

— Jeste li ga možda vidjeli?

Jim Henderson je stajao ukočen, kao da je uzet. Odjednom je dobro vidio lik stranca pred sobom. Vidio je njegove sive svjetlucave oči, koščato lice, mokru tamnosmeđu kosu. Vidio je kako njegov otac odlazi u noć s tim čovjekom. S ubojicom, kao što je maločas rekao šerif.

— Mislim, šerife, da sam ga sinoć vidio — rekao je promuklim glasom. — Međutim, on je prešao preko rijeke u Meksiko, i to sa mojim ocem... On je, naime... — riječi su mu zaplele u grlu.

Ljudi na konjima znatiželjno su podigli glave. Šerif je stavio ruku na Jimovo rame.

— Hendersone, mislim da bismo o tome morali porazgovarati — rekao je, a zatim se obratio jahačima: — Ljudi, možete slobodno sjahati. Čini se da je našem putu ovdje kraj.

— Upravo sam se spremao preko, šerife — rekao je Jim.

– Već od ponoći čekamo mog oca koji je čovjeka što ga tražite po oluji prebacio u Meksiko. A maloprije sam ustanovio da je čelično uže prekinuto.

– Onda ćemo zajedno preko – ozbiljno je odgovorio šerif.

– Unaprijed je platio sto dolara – tiho je mrmljao Jim. – Morate to razumjeti, šerife. Žetva baš nije bila osobita, a na granici čovjek uvijek nešto treba. I onda se pojavi netko i ponudi vam sto dolara za jedan jedini prijevoz...

– Nije riječ o tome, Hendersone – umirivao ga je šerif – premda mi se čini da je sto dolara prokleta jeftina cijena za jedan život, zar ne? Svakako ću s vama na drugu stranu. Povest ćemo još trojicu mojih ljudi, a vas bih, gospodo, zamolio da budete tako dobri i mojim ljudima skuhate kavu. Znam kako vam je, ali oni su bili cijelu noć na konjima.

– Svakako, svakako, izvolite, udite – pozvala ih je Mary i odmah ušla u kuću.

Šerif je potapšao Jima po ruci.

– Vaša je majka hrabra i čvrsta žena, uostalom, kao i sve naše žene na granici. Pa da krenemo, ako se slažete?

Šerif je pozvao trojicu, te su zajedno s Jimom otišli do čamca.

Čamac je prelazio rijeku brzo i sigurno jer je Jim bio snažan i vješt veslač. Svi su šutjeli. Kiša je i dalje padala i u tišini se čuo samo rumor kiše, šum rijeke i škripa vesala.

– Mislim da moramo najprije otići do pristana na dru-

goj obali – govorio je Jim – da vidimo je li skela uopće došla preko. Možda je potonula na prijelazu, pa je zbog toga puklo uže.

Nitko nije odgovorio. Svi su zamišljeno gledali u sivu koprenu kiše.

– A koliko treba da se prijeđe rijeka? – upitao je šerif.

– Po ovakvom vremenu možda pola sata, a možda i više kad je vjetar jak, kao što je bio jučer.

– Kada se čovjek pojavio kod vas?

– Pa otprilike oko pola jedanaest, čini mi se – odgovorio je Jim.

– To je zacijelo bio on – procijedio je jedan iz šerifove pratnje. – Može se lako izračunati koliko mu je trebalo od Marfa dovde

– Slažem se! – potvrdio je šerif. – Tko bi bio toliko lud jahati po ovakvom vremenu i platiti sto dolara za jedan prijelaz preko rijeke.

Nakon nekog vremena postalo je nešto svjetlije. Čak se mogla nazreti druga obala. Jim se rvao s velikim odlomljenim deblom koje im se prepriječilo na putu, ali se čamac nakon desetak minuta ipak nasukao na meksičkoj strani rijeke.

Šerif i njegovi ljudi odmahsu iskočili iz čamca i izvukli ga iz vode. Zatim su se razišli po obali u potrazi za bilo kakvim tragovima oko pristana.

– Našao sam tragove kopita – viknuo je jedan čovjek. – Tu pod ovim stablom gdje ih kiša još nije uspjela izbrisati.

Šerif je držao kraj čeličnog užeta u ruci.

– Gledajte, Hendersone! Ovo nije moglo puknuti samo tako. Zar vam se ne čini da je presječno metkom? Gledajte kako su rubovi glatki. Kono-
pac je presječen i skelu je za-
tim povukla rijeka.

– Onda je moj otac sigurno...

– Mislim da nije imao nika-
kvih izgleda. Pljačkaš vjerojat-
no ima ovdje na granici neko
stalno boravište ili sklonište.
Njegova je banda velika i jaka.
Moj bi se odred, doduše, mo-
gao obračunati s njom, ali ov-
dje u Meksiku prestaje moja
nadležnost. Ovdje ova zvijezda
ništa ne vrijedi.

Toga trena začuo se iz ma-
gle poziv. Odmah zatim poja-
vio se i obris krupnog čovjeka.

– Dodite ovamo – mahao
je rukom. – Ono bi mogla biti
skela.

Jim i šerif su pojurili k nje-
mu kroz kišu i blato. Kretanje
je bilo silno otežano jer su im
čizme propadale u blato goto-
vo do rubova sara.

Naposljetku su stigli do za-
vojitog pješčanog spruda što
ga je rijeka na tom mjestu
izlokala, pa je zato sprud se-
zao prilično daleko.

Skela je bila tu, nasukana,
prilično oštećena, ali očito spo-
sobna za plovidbu.

– Pomozite mi da je odsu-
čem – viknuo je Jim ljudima.

– Pokušat ću zaobići sprud i
pristati uz obalu gdje je voda
dublja.

Nisu ga dobro čuli zbog šu-
ma vode, ali su ipak shvatili
što hoće.

Jim se prihvatio vesala, a
ljudi su uprli svu snagu kako
bi skelu izvukli iz mulja. Kad

je naposljetku zaplivala, vratili
su se na obalu i spustili malo
niže promatrajući hoće li Jim
uspjeti u svom naumu.

Jim je spretno koristio sna-
gu i vještinu, polako izvlačeći
skelu na drugu stranu spruda.
Posao mu je bio otežan jer je
baš na tom mjestu rijeka nani-
jela gomile granja, drveća i
svega što je bujica sručila u nju.

Odjednom je sav protrnuo.
Među granjem raspoznao je
nešto što ga je podsjetilo na
ogrtač. Stao je vikati i mahati
ljudima na obali, ali ga oni
očito nisu razumjeli.

Usmjerio je skelu na to mje-
sto i prignuo se da izbjegne
granje. Stisnutim očima nasto-
jao je razabrati o čemu je riječ.

Uskoro je bilo jasno da se
među granjem nalazi čovjek u
ogrtaču od voštanog platna.
Bez šešira na glavi, licem
okrenutim prema vodi, ležao
je nepomično.

Jim je na trenutak ostavio
veslo, prignuo se i čvrsto obje-
ma rukama uhvatio tijelo sa-
motano u ogrtač. Zastenjao je
od napora jer je tijelo, nato-
pljeno vodom, bilo neočekiva-
no teško.

Već je mislio da će mu kli-
znuti iz ruku, ali je onda sna-
žnim zamahom uspio leš izvu-
ći iz vode. Plitko se plovilo
nagnulu od tereta.

Jim je čvrsto stisnuo usne i
zatim odlučno okrenuo tijelo.

Bio je to leš Bena Henderso-
na. Oči su bile širom otvorene
i u njima se nazirala siva ko-
prena kiše. Iz napola otvore-
nih usta polako se cijedila vo-
da. Šake čvrsto stegnute. Krvi
nije bilo nigdje. Oprala ju je
kiša.

Jim je zajecao. Suze su se miješale s kišnim kapima. Uhvatio je ruke mrtvog čovjeka i kleknuo pokraj njega.

— Oče! Oh, dragi oče! — grcao je.

Slijedećeg trenutka je ustao na noge. Lice mu je bilo kruto kao kamen. Dohvatio je veslo i upravio skelu prema obali. Kad je doplovio do mjesta gdje su stajali šerif i njegovi ljudi, iskočio je i zateturao. Morali su ga pridržati. Samo je pokazao prema mrtvacu i okrenuo se.

Šerif je šutke skočio na skelu, pogledao mrtvaca i zatvorio mu oči.

— Evo još jednoga — rekao je suho svojim ljudima. — Prokleti pas, dosad je ubio već dvojicu. Dvoje dobrih ljudi, a mi smo, dodavola, nemoćni!

Prišao je Jimu i uhvatio ga za ramena.

— Dodite, Hendersone. Vraćamo se. Vjerujte mi, prokleta mi je žao što vam se to dogodilo.

Jim ga je samo nakratko pogledao.

— Hvala vam!

Okrenuo se i pošao po čamac. Kad ga je dovukao, zavezao ga je za skleu. Zatim su se svi ukrcali.

Jim je ukočenim pogledom piljio u kišu. Kraj nogu mu je ležao mrtav otac, ali ga je izbjegavao pogledati. Činilo mu se da će mu srce puknuti od bola. Nije više odgovarao na šerifova pitanja. Nije uopće čuo ni pitanja šerifovih ljudi. Pred očima mu je stalno lebđelo lice ubojice, uglato, košćato lice s hladnim svjetlučavim očima. Dobro je čuo glas

čovjeka dok je bacao na stol zgužvanu novčanicu od sto dolara. Cijelih sto dolara! Za samo jedan jedini prijevoz preko rijeke.

Prelaz preko rijeke oduljio se unedogled. Jimu se činilo da se uopće ne kreću, već da stoje na mjestu.

Snazno je veslao, šutke, samo su mu vilice poigravale, sve dok pramac skele nije udario o pješčanu obalu. Vrata kuće bila su napola otvorena. Iznutra su se čuli mukli muški glasovi.

Svi su konji bili u štali. Čovjek što se bavio oko njih prvi je zamijetio dolazak skele. Pomogao je Jimu da sveže skelu na pristan. Onda su iznijeli mrtvo tijelo i ponijeli ga u kuću.

Na vratima se pojavila vitka spodoba. Lice mlade žene bilo je istodobno i znatiželjno i bezizražajno. Kad je ugledala grupu što je nosila mrtvaca, naslonila se na dovratnik i zaridala.

— Majko, evo donose oca! — prošaptala je.

Starica je ispustila posude što ga je držala u ruci. Muškarci oko stola su zašutjeli.

Mary ukočeno pogleda u vrata. Kad su posve pokisli ljudi ušli, noseći nemio teret u prostoriju, zadrhtala je i naslonila se na rub stola.

Jim je ušao posljednji. Zatvorio je za sobom vrata i ostao kod ulaza. S njega se tako cijedilo da je pod ispod njega u trenutku bio posve mokr. Međutim, nitko se nije osvrtao na vodu i blato što su ih pri-došlice donijele sa sobom.

— Molim vas, odnesite ga u drugu sobu! — zamolila je

Mary prigušenim glasom.

Sama je krenula da otvori vrata, ali je na pola puta zatehurala. Lice joj je tako probljedilo da je bilo nalik na mrtvačku masku.

Jim je priskočio i pridržao je. Njegova je žena pošla naprijed i ridajući otvorila vrata spavaće sobe.

Unijeli su ga i položili na pod. Skinuli su s njega kišni ogrtač i čizme, a tek ga zatim plegli na krevet.

Ležao je blijed na bijeloj posteljini sa zatvorenim očima. Neupućeni bi pomislio da spava.

Kad je Mary sjela na rub kreveta i suznih očiju uhvatila ruke svog mrtvog muža, gledajući, njegovo lice, ljudi su izašli iz sobe. S njom je ostala jedino Ellen.

U dnevnoj sobi je vladao malo lakši ugođaj pa su ljudi odahnuli i nekako se opustili. Međutim, svi su bili blijedi i potreseni. Razgovor je zapi njao. Pred njima su na stolu bili lončići s toplom kavom, ali kao da ih nije privlačila. Pod nečijim je čizmama podna daska zaškripala i taj je zvuk djelovao kao hitac.

Šerif je nervozno podigao glavu.

— Ima li još malo kave?

Jedan od muškaraca šutke je pokazao na veliki lonac na stolu. Jim je bio naslonjen na kameni okvir kamina.

Šerif je sjeo za stol i nalio kave u lončić. Otpio je dugi gutljaj tople mirisave tekućine i zatvorio oči.

— Što namjeravate, Hendersone? — zapitao je polako nakon nekog vremena, gledajući

pozorno lice mladog muškarca u čijim se očima odražavala vatra kamina.

Jim kao da isprva nije razumio pitanje. Tek je nakon nekoliko trenutaka okrenuo glavu, izgubljeno pogledao šerifa i slegnuo ramenima.

Na njegovom licu ocrtavala se bespomoćnost. Kao da je malo podrhtavalo od hladnoće.

— Zna li bar kako se zove? — upitao je umjesto odgovora.

Šerif je odmahnuo glavom.

— Nažalost, ne znam! Vjerojatno je vođa bande što pljačka ovdje uz granicu. Prilikom ovog prepada izgubio je četiri čovjeka. Zato se vjerojatno neće uskoro pojaviti u Teksasu. Ali tko zna? Takvi su tipovi posve nepredvidljivi. Ali kako se zove, to ne znam.

— Doznat ću ja, šerife — odvratio je mladi čovjek tako značajno da se moglo povjerovati u istinitost te tvrdnje.

Šerif je potegnuo još jedan gutljaj, a onda ozbiljno odmjerio mladog čovjeka.

— Moja ovlaštenja prestaju ovdje na granici, Hendersone. Ovdje uz Rio Grande! Nažalost, ja vam ne mogu pomoći.

— To i ne tražim od vas!

Jim je piljio u vatru. Zamisljeno je dohvatio žarač i počeo raspirivati vatru.

— Slušajte me dobro, Hendersone. Meksiko je vrlo opasan, a osobito ovo granično područje. Nemate nikakvih izgleda — rekao je šerif Halby i ustao.

Polako je prišao kaminu, držeći u ruci lončić s kavom. Prodorno je pogledao mladog muškarca ravno u oči. Urujalo

ga je ono što je u njima vidio.

— One vaše riječi ne bi trebalo shvatiti previše ozbiljno, zar ne? — osmjehnuo se mladi Henderson. — Moj je otac podmuklo ubijen, šerife. Kao što rekoste, vi mu ne možete pomoći. To je jasno i točno. Ali je isto tako jasno da me nitko ne može spriječiti u tome da nešto sam poduzmem. Ubojicu sam vidio i čuo njegov glas. On se sada nalazi u Meksiku, i ako se ne varate, mota se negdje duž granice, zar ne? A onaj ubijeni tamo u sobi je bio moj otac, šerife. Razumijete me? Moj otac!

Halby je samo klimao s razumijevanjem. I on bi isto tako razmišljao i govorio da je na mjestu tog mladog čovjeka. Ako Jim ne pokuša uhvatiti ubojicu svog oca, izgubit će samopoštovanje. To je tako, dodavola, ali drugo je pitanje je li takvo razmišljanje razumno i ispravno. Takvi su ljudi rasli i živjeli u ovoj surovoj i nemilosrdnoj divljini, i tu se ništa ne može izmijeniti. I zato će Jim krenuti u potragu za ubojicom svoga oca dok ga ne uhvate, makar ga to stajalo vlastite glave.

Šerif je teško uzdahnuo. Ispio je ostatak kave, a nekoliko posljednjih kapljica prolio je u kamin. Zatim se vratio k stolu i sjeo.

Iz pokrajne se sobe čuo tihi plač, a izvana je još uvijek dopirao romor kiše.

— Vratit ćemo se u Marfu čim kiša malo prestane — mrmljao je šerif.

Njegovi su ljudi samo kimnuli u znak odobravanja. Bili su iscrpljeni, neobrijani i prlja-

vi. Odjeća im se polako sušila. Ukočenim prstima teško su savijali cigarete.

Jim je prešao u spavaću sobu do odra mrtvog oca.

— Nije trebalo da tako strašno završi — rekao je ogorčeno. — Onaj prokleti nitkov skupo će to platiti.

Žene su ga samo šutke gledale. Ellen je vidljivo zadrhtala. Prišla je k mužu i stavila svoju ruku na njegovu.

— Zar namjeravaš ... zaustila je, ali ništa više nije rekla, samo ga je pogledala.

Šutke je kimnuo.

Ugrizla se za usnu i sva protrnula. Bila je razapeta između brige za njega i onoga o čemu je razmišljao šerif. Htjela ga je odvratiti od namjere, ali ga je odlično poznvala i dobro je znala da je to nemoguće. Samo je teško uzdahnula i vratila se svojoj svekrvi.

— Kad namjeravaš krenuti?

— upitala je, a zvonki glas joj je podrhtavao.

— Čim se vrijeme smiri — rekao je i okrenuo se prema prozoru. — Sredit ću to što je moguće brže — zaključio je prijeteći.

Shvatile su ga i majka i žena.

— Odspavat ću nekoliko sati. Odjahat ću čim prestane kiša.

Prišao je k svojoj ženi, pogladio je po kosi i izašao.

VI

Vrijeme se popravilo tek drugog dana ujutro. Kiša je naglo prestala padati. Oblaci su nestali kao da ih nikada i nije bilo, a nebo je postalo prekrasan plavi pokrivač s kojega je žarko sunce nesmetano sla-

lo svoje svijetle strijele na zemlju.

S krova je još uvijek kapala voda. Oblice od kojih je kuća bila sagrađena sjale su se od vlažnosti. Međutim, tlo se u roku od nekoliko sati posve posušilo. Blato i mulj su se pretvorili u tvrdnu koru raspucanu pod jakim sunčevim zrakama. Bezbrojne bare i mlake jednostavno su nestale.

Rijeka je još tekla daleko izvan svog uobičajenog korita. Valjala se moćna i mutna, noseći sa sobom granje, drvlje i pokoju uginulu životinju.

Vrata na kolibi otvorila su se škripeći. Ljudi iz potjere su izašli i zaputili se prema štali da pripreme konje za povratak u Marfu.

Jim Henderson je stajao na vratima i promatrao ih stisnutim očima. Jako sunce osvjetljavalo je njegovo blijedo lice i plavu neobrijanu bradu.

Šerif je dojahao k njemu i nagnuo se naprijed. Jim mu je pružio ruku.

— Želim vam mnogo sreće, Hendersone — šerifov je glas bio oštar i tvrd. — Uvjeravam vas da bih vam rado pomogao da mogu i smijem, međutim...

— Već ću se i sam nekako snaći, šerife — rekao je Jim i čvrsto mu stisnuo ruku. — Mislim da hoću!

— Ako ga uhvatite živog ili mrtvog... za njim je raspisana nagrada od petsto dolara — potisnuo je šerif šešir prema čelu.

— Nisam lovac na ljudske glave!

— Znam, znam, Hendersone, da niste! Morao sam vam to reći da znate...

Šerif je na pozdrav prstom taknuo rub šešira i okrenuo konja.

I Henderson se napola okrenuo, promatrajući ih kako odlaze. Jahali su laganim kasom, putem što je vodio za Marfu.

Nakon otprilike pola sata i Jim je osedlao konja i u pratnji svoje žene zaputio se do skele vezane uz obalu. Pristan je još bio pod vodom. Ukrcao se, a žena ga je slijedila.

Kad su se otisnuli od obale, na vratima kolibe pojavila se prignuta stara žena. Jim je svojoj majci mahnio na pozdrav. Dugo ju je promatrao — postajala je sve manja, dok se naposljetku nije izgubila iz vida.

Jim je čvrsto stisnuo usne, šutio. Po ovakvom vremenu skelom se lako upravljalo.

On i njegova žena dugo su se šutke promatrali. Jednostavno nisu znali što bi rekli. Mlada je žena bila ozbiljna i tužna.

Kad su došli na meksičku stranu rijeke, Jim je iskrcao konja, a zatim se vratio na skelu.

— Vratit ću se, Ellen, najkasnije za tri tjedna — slegnuo je ramenima. — Znam da ne voliš što odlazim, ali dobro znaš da tako mora biti.

Ustala je, prišla mu i bacila mu se u zagrljaj. Tiho je jecala i čvrsto se privijala uz njega.

I on je zatvorio oči. Govorio joj je nježne riječi i pokušavao je umiriti.

Lagano joj je podigao uplakano lice i poljubio u usta, nakon čega se ona naglo od njega odvojila i okrenula veslo.

– Dovidjenja, Jime, dovide-
nja! – vikala je ostavljajući ga
na obali.

Snažno je veslala kao da že-
li što brže otići s tog nesret-
nog mjesta rastanka.

– Vratit ću ti se, Ellen! Vi-
djet ćeš da ću se vratiti. Budi
bez brige!

Još joj je nekoliko puta ma-
hnuo, a zatim brzo uzjahao.
Potjerao je konja i više se nije
ni jednom okrenuo. Jahao je u
Meksiko, naoružan teškim kol-
tom, s pojasom načičkanim
mecima, s vinčesterkom u
mavlaci na sedlu.

Lice mu je bilo kruto i uko-
čeno kao da je od kamena.
Pod kopitima konja dizala se
fina prašina i vukla za njim
kao maglica.

Bio je posve sam u pustoši
meksičkog graničnog podru-
čja. Srebrna traka rijeke Rio
Grande, koja se protezala pu-
stim krajolikom, nalik na bli-
stavi oklop nekog gmizavca,
ostala je daleko za njim, ne-
stavši iza niskih brežuljaka.

Jim je jahao i stalno se po-
kušavao prisjetiti svake pojadi-
nosti na licu ubojice. Nastojao
ga je što bolje zamisliti, kako
bi ga mogao prepoznati među
stotinama drugih lica.

Nakon otprilike pola sata
naišao je na kolski put izbra-
zdan pod kotačima mnogih
karavana. Stotinjak metara od
puta nalazila se mala naseobi-
na zidanih kuća. Dva čovjeka s
ogromnim sombrerima na gla-
vama tovarili su neka kola. Na
časak su pogledali osamljenog
jahača.

Jim je jahao bez zadržava-
nja. Na oznojeno lice lijepila
se prašina. U grlu mu je gorjelo.

Krajolik je postajao sve ne-
pregledniji: sve viši brežuljci, a
raslinje sve bujnije. Put je vo-
dio dubokim i širokim dolina-
ma. Na obzorju su se dizali
obrisi visokih brda. Sve rjeđa
trava ispržena od sunca. Vlati
su bile tako oštre da bi se sa
njima moglo rezati kad bi se
napele.

Konj, sav prekriven praši-
nom, već je bio umoran i ka-
skao je pognute glave.

Tek nakon otprilike dva sata
Jim je opet ugledao jedno živo
biće. Zaustavio je konja i po-
dupro se rukom o sedlo, te
gurnuo šešir na zatiljak.

Ususret mu je dolazio seljak
s malim kolima što ih je vu-
kao magarac. Malo je zastao
kad je ugledao osamljenog ja-
hača, ali je potom ipak krenuo
dalje. Malim stisnutim očima
pomno je promatrao jahača.
Desnom je rukom vodio ma-
garca, a u lijevoj držao posudu
načinjenu od bundeve. Prazna
su kola škripala.

Čekajući ga, Jim je motao ci-
garetu i gurnuo je među zube.
Zapalio ju je tek kad se čovjek
posve približio. Uvukao je ne-
koliko jakih dimova.

– Buenos dias, senjor! –
obratio mu se na španjolskom,
a glas mu je bio promukao od
prašine koje se jašući nagutao.

Meksikanac je odmah stao i
podigao glavu.

– Si? – upitao je kratko.

U pogledu mu se odražavala
sumnja i nepovjerenje. Maga-
rac je nevoljko puhao i udarao
nogama po prašini.

– Koliko još ima do El Cu-
erva, amigo?

– Možda nekih dvadeset ki-
lometara, senjor, a možda i vi-

še. Ne znam točno. Americano?

— Si! — podigao je Henderson uzde konja — Gracias, amigo, mille gracias!

Prstom je dotaknuo rub šešira na pozdrav i zamijetio kako čovjek pažljivo promatra njegov kolt koji je bio smješten u koricama tako kako je to uobičajeno kod revolveraša. Jim se samo lagano nasmiješio. Točno je znao što seljak misli o njemu.

Lagano je otkasao, zaobišavši kola, a Meksikanac je nastavio vući magarca, sočno kunući. Još se nekoliko puta okrenuo za strancem, a zatim nastavio put.

Jim je odbacio jedva napola popušenu cigaretu, a zatim posegnuo za čuturicom što je vješala na sedlu. Pogledao je u nebo i zaključio da je pametnije doći u El Cuervo slijedećeg jutra. Nije mu odgovaralo da uđe noću u tu selendru. Bio je, naime, svjestan toga u što se bio upustio.

VII

Mršavi Amerikanac, koji je bio pod prostranim trijemom zidane kuće, jedva se pomicao. Svaka i najmanja kretnja, naime, omogućila bi finoj i oštroj prašini da uđe u nabore kože s krajnje neugodnim posljedicama, a te je prašine na ulicama El Cuerva bilo u izobilju, za što se brinuo vjetar koji je stalno i neumorno puhao. Čovjek je držao oči napola zatvorene, ali mu unatoč tome nije moglo ništa izbjeći. Sjedio je na dubokom pletenom stolcu s ispruženim nogama. Činilo se da spava, ali je to bilo samo prividno.

Kuća pred kojom je sjedio bila je takozvana bodega, bolje rečeno: krčma. I to jedna od triju u mjestu. Sam đavo je znao od čega su zapravo mogle živjeti tri krčme u selendri kakva je bila El Cuervo s otprilike stotinjak stanovnika. Doduše, u okolici je još uvijek bilo dosta Apaša i Komanča, i to sa svake strane granice. Oni su bili veliki potrošači pića, ali o tome se u El Cuervu nije pričalo. Ovdje se uopće o bilo čemu nije previše govorilo, jer je to često znalo biti vrlo opasno.

Čovjek se protegnuo i zijevnuo. Zatim se uspravio i posegnuo za trbušastom bocom tekile koja je bila na podu pokraj njega. Zubima je izvadio čep i otpio popriličan gutljaj.

Kad je opet odložio bocu, otvorila su se pomična vrata iza njegovih leđa, a na njima se pojavio snažan Meksikanac. Preko trbuha je svezao pregaču tamnosive boje. Smeđe lice caklilo se od znoja. Ono malo kose što je još imao na glavi djelovalo je neuredno. Iznad usana stršali su dugi i tanki brci.

Raskrečio se, podbočio i malim upalim očima pogledao u nebo.

— Dovraga! Baš je vruće danas!

— Kao i uvijek! — promrm-ljao je Amerikanac, potisnuo šešir na zatiljak i prekrižio ruke na trbuhu. — Prokleta je ovo zemlja!

— To je prekrasna zemlja, senjor! — namršti se krčmar uvrijeđeno.

— Koješta, amigo! — nacerio se Amerikanac. — Vruća je

kao pakao, suha kao Yandee, tvrdoglava kao magarac, opasna kao Komanči. Jedino što vrijedi to su žene... — nasmiješ se.

— Rijetko se događa da stranci iz Teksasa upadaju ovamo u pola bijela dana, zar ne? — reče Meksikanac, nasloni na stup trijema i uozbilji.

— Slažem se! — kimne Amerikanac. — To se događa vrlo rijetko. A što pitaš, amigo?

— Pa upravo dolazi jahač — pokaže Meksikanac rukom niz ulicu.

Amerikanac je odmah ustao i pogledao u označenom smjeru.

— Dodavola! Doista!

Škiljeći, pratio je jahača koji se s brežuljka spuštao u El Cuervo. Kretao se laganim kasom i činilo se da je zadovoljan što je nadomak naselju.

Amerikanac je neprimjetno popravio revolver u koricama na opasaču i potapšao krčmara po ramenu.

— Pa, uđimo! On će nam se sigurno javiti.

— Svakako, svakako — odgovorio je ovaj.

Zajedno su ušli u krčmu. Unutra je, doduše, vladala hladovina, ali se vrućina ipak uvukla u polumračnu prostoriju. Bilo je zagušljivo i smrdjelo je.

Klimavi stolovi bili su bez gostiju. Meksikanac je otišao iza šanka i napunio Amerikancu čašu.

— Manuele, zar je šef najavio nečiji dolazak?

Meksikanac je odmahnuo glavom.

— Ne, senjor Hank. Osim to-

ga, čovjek dolazi iz krivog smjera, to jest s rijeke.

— Točno!

Amerikanac je naikap ispraznio čašu, a zatim stao uz prozor. Gledajući van, tek je nakon nekoliko časaka progutao žestoko piće što mu je palilo usta i grlo kao živa vatra. Sklopio je oči.

— Čini se, Manuele, da nam šef nije sve rekao.

Meksikanac nije odgovorio, pa se ovaj polako vratio k šanku i lupnuo čašom po plohi.

— Čini mi se da je nešto prešutio. Onaj mi ne sliči na jednoga od naših.

— Što ste time htjeli reći, senjor Hank? — upitao je Meksikanac, polako otčepio bocu i opet natočio Amerikancu, a oči su mu znatiželjno sijale.

— Još ne znam, Manuele, ne znam.

Mršavi je muškarac prinesao čašu do usta i značajno pogledao krčmara.

VIII

Kad je Jim ujahao u El Cuervo, ulice su bile posve puste. U jednom dvorištu bijesno je lajao pas, i to je bilo sve.

Jim je prešao preko malog trga na kojem se uzdizala crkva i nasred kojega je bio bunar, a zatim je krenuo glavnom ulicom. Dojahao je do valova i pričekao da se konj napije vode, a onda je produžio prema najbližoj krčmi.

Upravo je bilo vrijeme sieste, pa su zato ulice opustjele. Međutim, Jim je bio siguran da ga kriomice promatra mnogo očiju.

Svezavši konja, ušao je u krčmu.

Preletio je pogledom po polumračnoj prostoriji. Krčmar i čovjek za šankom znatiželjno su ga promatrali. Amerikanac je prstom dotaknuo rub šešira na pozdrav, a Meksikanac se široko nasmijao.

– Vi ste stranac, senjor, zar ne? Tražite li možda smještaj? Želite li nešto popiti?

Jim je polako prišao i objema rukama naslonio se na šank.

– Vani je moj konj. Najprije bi se za njega trebalo pobrinuti.

Krčmar je žustro kimnuo. Stavio je bocu pred Jima i uslužno mu saopćio da će odmah odvesti konja u štalu, a zatim je izjurio, očito sretan što ne mora ostati.

– Dolazite li iz Teksasa? – upitao je Amerikanac, tobože usput.

– Zašto pitate? – odvratio je Jim ravnodušno.

– Svi koji stižu s one strane rijeke obično dolaze iz Teksasa. Zar vas netko goni?

– Vrlo ste znatiželjni – malo je Jim povisio glas.

– Samo polako, stranče! Ovdje ne želimo nikakvu gužvu. Svi što ovamo stižu iz Teksasa ili su progonjeni ili nekoga gone – odgovorio je čovjek hladno. – U oba slučaja nastaju gužve.

Henderson je gledao neznancu ravno u oči.

– Je li prije dva ili tri dana ovuda prošao jedan čovjek?

Sugovornik je okrenuo glavu i zagledao se u policu s bocama.

– Takva pitanja stranci ne postavljaju! – rekao je.

Jim je znao da je posve krivo počeo i da je pitanje postavio suviše naglo, ali se više ni-

je dalo ništa promijeniti. Zato je ponovio odlučno:

– Je li prošao?

– Ovuda prolaze mnogi – odgovorio je Amerikanac dvosmisleno.

– Srednje visine, snažan, tamnosmeđe kose s kožnatom vrećom – nizao je Jim uporno.

– Mnogi tako izgledaju – glasio je odgovor.

Odgovor je, međutim, odavao izvjestan nemir u glasu, a još više iznenađenje.

– Zaista? – upitao je Jim oštro i izazovno.

– Zaista! – rekao je čovjek, odmaknuo se od šanka i pogledao Jima oprezno. – Evo vam besplatan savjet, stranče. Uzjašite konja i vratite se na drugu stranu rijeke, odakle ste i došli. I to što prije i što brže. Isuviše ste znatiželjni...

Jimovo je lice postalo bezizražajna maska.

– Uvjeravam vas da mi vaši savjeti nisu potrebni.

Amerikanac nije odgovorio. Bacio je na šank kovanicu i izašao.

– Običan žutokljunac, Manuele – rekao je mršavi Amerikanac ispod glasa krčmaru kojega je sreo pod trijemom.

– Žutokljunac koji postavlja glupa i opasna pitanja. Zamisli! Jesam li vidio nekog čovjeka...

Meksikanac se poluglasno nasmijao.

– A koga traži taj stranac, senjor Hank?

– Našeg šefa, Manuele, našeg šefa traži taj žutokljunac.

– Traži šefa!

– Da, ali ne brini. S njim neće biti teško.

– Ali, šefa moramo obavijestiti, zar ne?

– Svakako, poslat ću čovjeka u logor.

– Mislite li da je šerif?

– Ne! Da je šerif, ne bi postavljao tako glupa pitanja. Idi k njemu, Manuele, zabavi ga malo, a za ostalo ću se ja pobrinuti...

Čovjek je krenuo niz ulicu, a Manuel je ušao u krčmu, široko se osmjehujući.

– Senjor, za vašeg konja smo se pobrinuli. Mnogo svježeg vode i čiste zobi, budite bez brige.

– Tko je onaj čovjek? – upitao je Jim oštro.

– Koji čovjek, senjor? – usplahirio se krčmar.

– Dobro znaš o kome govorim.

– Senjor Hank! Više ne znam. Nije dobro mnogo znati. Čovjek dulje živi ako je glup i slijep, razumijete li?

– Jasno da ni ti nemaš pojma je li ovuda netko prošao ili nije? – upitao je Jim bijesno.

– Ja vam mogu samo ponuditi odličnu hranu i još bolje meksičko vino od kojega ćete se osjećati kao u sedmom nebu...

– Ne volim vino! – tresnuo je Jim šakom po šanku.

– Ali, ovo je samo krčma, senjor – uzmaknuo je krčmar i udario u policu s bocama koje su zazvečale. – Bit će gadnih neugodnosti, senjor. Veoma mnogo neugodnosti...

– Možda – viknuo je Jim.

– Ali nešto sam pitao, dodavola!

– Senjor, ne znam o čemu govorite.

Jim je samo bespomoćno

mahnuo rukom i bacio kovanicu na šank.

– Idi do sto đavola! – promrmljao je i izašao.

Bio je zaslijepljen suncem. Na tren je zatvorio oči, a kad ih je ponovno otvorio, ugledao ih je kako dolaze. Njihovi koraci dizali su oblak prašine.

Bila su četvorica, Meksikanci sa smeđim bezizražajnim licima. Na čizmama jednoga od njih zveckale su velike ostruge.

Jim je osjetio kako mu se steglo grlo. Pogledao je niz ulicu, ali je još uvijek bila posve prazna. Jedino mu se pričinilo da je iza ugla prve zgrade na trenutak ugledao visoku spodobu mršavog Amerikanca iz krčme. Nije imao vremena o tome dalje razmišljati.

Nailazili su prema njemu sa sve četiri strane. Naglo je uzmaknuo za jedan korak, desnom rukom segnuo prema revolveru i istodobno lijevom nogom udario najbližeg Meksikanca.

Čovjek je od udarca izgubio ravnotežu i pao u prašinu. U očima mu se zrcalila mržnja i bol.

Jim je uhvatio dršku revolvera i izvukao ga.

Dva su se Meksikanca odmah bacila u prašinu na cesti, ali je treći prišao sa strane i uspio udariti Jima šakama snažno u rame.

Jim je opalio, ali je zbog udarca promašio.

Slijedeći udarac pogodio ga je u lakat, tako da je revolver u velikom luku poletio uvis i pao na zemlju.

Kroz crvenu maglu što mu se spustila na oči vidio je kako se protivnici dižu i trče prema

prednjem dijelu zgrade. Nagurali su ga uza zid krčme, međutim se on svom snagom odupro i poletio naprijed.

Napadači su bili iznenađeni. Sekundu poslije toga udario je prvoga pod bradu, a istodobno drugoga šakama posred lica. Pali su, kleli i urlali od bola, ali ostala dvojica nisu gubila vrijeme. Jedan je uspio udariti Jima iza lijevog uha, tako da je oteturao opet do zida. Opet se odmaknuo i zamahnuo nogom. Nekoga je pogodio, ali je premoć napadača bila očita.

Udarali su ga naizmjenice.

Vikao je, podigao bolne i gotovo ukočene ruke, kako bi zaštitio glavu, ali je od bezbrojnih udaraca što su pljuštali po njemu spuznuo na tle.

Bolovi su ga razdirali kao užareni bodeži, ali se i dalje odupirao, ne predajući se. Stisnuo je usta u tanku crtu.

Nečija čizma zabila mu se u bubreg. Kriknuo je od bola i divlje se podigao, ali je od sljedećeg udarca u glavu opet pao.

Krv mu je tekla iz rasječenih usana i izudaranih obrva. Lice mu je bilo otečeno, a iz rane iza uha tekla je tanka krvava nit koja se uvlačila u ovratnik, crveneći ga.

Cijelo tijelo slamala mu je bol. Međutim, kad su Meksikanci opet navali, Jim se sagnuo i zabio glavom jednome u trbuh. Ostali su ga udarali po zatiljku. Posrnuo je i pao na pleteni stolac na kojem je nešto prije sjedio mršavi Amerikanac.

Stolac se od siline udarca polomio. Jim se jednom rukom uhvatio za stup trijema, a dru-

gom zamahnuo stolcem koji je držao za nogu.

Uz strahoviti prasak pogodio je najbližeg napadača. Čovjek se srušio na tle kao gromom ošinut i ostao nepomičan. Krv mu je tekla iz rane na čelu.

Ostala trojica su oklijevala trenutak, ali Jim nije čekao. Odlomio je nogu stolca i napao njom kao toljagom.

Njegov je protunapad došao tako iznenada da je jedan Meksikanac dobio udarac prije nego što je mogao uzmaknuti. Vrisnuo je od užasnog bola kada ga je noga pogodila u rame. Lice mu se zgrčilo dok je posrtao do zida krčme i naslonio se na nj. Desna mu je ruka bespomoćno visjela kao uzeta, a iz usta mu potekla bujica španjolskih riječi. Polako se spuštao na tle zgrčena lica, a kapljice znoja pokrile su mu čelo.

A Jim je stajao, visok i vitak, raskrečivši noge širom. Cijelo lice bilo mu je krvavo i otečeno od udaraca, ali su mu oči bijesno sijevale. U desnici je prijeteći držao nogu od stolca, no nitko nije mogao ni naslutiti koliko ga bol razdire i kako se jedva odupire nesvjestici.

— Gubite se!

Glas mu je bio promukao, a riječi što su izlazile iz otečenih usta bile su nerazumljive.

— Gubite se i ponesite ova dva gada sa sobom!

Meksikanci su se brzo pogledali i šutke kimnuli. Bez riječi su prišli svom onesviještenom drugu i podigli ga. Onaj što je bio naslonjen na zid krčme uspio je sam stati na noge.

— Polomio mi je sve kosti u ramenu, dovraga — mrmljao

je gnjevno. – Ubijte gada!

Neozlijeđeni napadači nisu ništa odgovorili. Onda se jedan naglo prignuo.

Na rubu trijema još je uvijek ležao Hendersonov kolt.

Meksikanac je bio brz i vješt. Ruka mu je jurnula poput zmije.

Međutim, Jim je bio još brži. Naglo je podigao desnicu i bacio nogu od stolca kao da baca nož.

Meksikanac je zauriao i pao naglavce s trijema na prašnjavu ulicu. Šiljak polomljene stolice razderao mu je lijevu stranu lica.

Ukočenih nogu, Jim se bacio naprijed što je brže mogao. Kad se sagnuo da podigne revolver, krv mu je udarila u glavu. Borio se sam sa sobom. Vrtoglavica ga je zamalo oborila. Mislio je da će se onesvijestiti, ali je počeo duboko dišati. Kad se opet uspravio, maglica pred očima počela se razilaziti.

Sada je kolt čvrsto ležao u njegovoj desnici. Šutke je promatrao Meksikanca. Premda su mu oči bile pune suza, njegov pogled probadao ga je poput igala.

– Rekao sam da se gubite. Više neću ponavljati!

– Sastat ćemo se mi opet!

– prijetio je Meksikanac.

– Bilo bi bolje da se ne sastanemo.

Jim je gurnuo kolt u korice i namjestio opasač.

Zatim se lijevom rukom podupro na stup trijema, kako se ne bi vidjelo da tetura. Oprezno je rupcem brisao krv s čela i usana, gledajući za četvoricom kako odlaze.

Nestali su u jednom dvorištu. Onda je Jim odjednom ugleđao mršavog Amerikanca. Međutim, ovaj se samo nakratko osvrnuo i hitro nestao.

Nekoliko vrata i prozora, što su se prije otvorili, opet su se hitro zatvorili. Ljudi, koji su promatrali borbu, povukli su se. Nije bilo dobro biti previše znatiželjan.

Tek u tom trenutku Jim Henderson je shvatio da je kao pas osamljen u ovoj zemlji. Ovdje nije imao prijatelja, štoviše, nikoga nije poznavao, nije mogao ni od koga očekivati pomoć. Svi su se, čak oni dobronamjerni, bojali.

Ulica je opet bila posve pusta i napuštena. Jim je oborio glavu. Podigao ju je tek kad je čuo glas što je dolazio sa strane:

– Senjor...

Krčmar je stajao na vratima svoje krčme. Lice mu je bilo ozbiljno.

– Senjor, upozorio sam vas. Mogu li vam pomoći?

– Idi dođavola! – odvratio je Jim prezirno.

Odmaknuo se od stupa i zatateturao po daščanom podu trijema. Njegovi su koraci muklo odjekivali.

Zakoračio je na ulicu. Teško vukući noge kroz debelu prašinu, uz krajnji napor stigao je do valova punog vode.

Sjeo je na rub valova i skinuo šešir. Sunce je nemilosrdno palilo i vrućina je bila neunosna. U sljepoočicama mu je muklo tutnjalo.

Namoćio je rubac u ustajalu vodu i stao oprezno prati lice. Najradije bi vikao od bola. Koža mu je bila napeta kao da

će posrnuti, vruća i upaljena. Svaki dodir paklenski ga je bolio.

Ljutito je kleo. Naglo je podigao glavu začuvši topot konjskih kopita, a pritom muklo jeknuo od bola. Uspio je vidjeti jahača kako s južne strane napušta naselje. Gorko se nasmi-
jao i opet namočio rubac, pa ga pritisnuo na čelo.

Zatim je polako ustao. Zrak mu je titrao pred očima od vrućine. Još uvijek mu se vrtjelo u glavi, ali se osjećao znatno bolje nego prije. Kad se vratio do krčme, ulicom su nailazila kola s magarećom zapregom i zaustavila se pred trgovinom. Mršavi Meksikanac skidao je s njih vreće.

Jim je ušao u krčmu.

Prostorija je bila prazna. Njegova čaša i boca još su se uvijek nalazili na šanku. Teškim je koracima prišao i natočio piće. Iskapio je i uzdahnuvši naslonio glavu na ruke.

IX

Nakon otprilike petnaestak kilometara puta jahač je skrenuo s ceste na stazu koju ne bi ni zamijetio da nije bilo tragova konjskih kopita. Vodila je prema obroncima visokog brdskog lanca što je zatvarao obzorje.

Jahao je dalje još otprilike dva sata, dok nije stigao u uvalu oivičenu visokim plosnatim brežuljcima.

Tu se nalazila naseobina malih i od sušnog blata zidanih kuća.

Naseobina je bila jedno od brojnih bezimenih gnijezda graničnog područja u blizini

rijeke Rio Grande. Iz daljine je izgledala posve prijazna, sve dok se ne bi zapazili naoružani stražari što su budno čuvali sve prilaze.

Jahač se na nekoliko trenutaka zaustavio, pomno promatrajući naselje. Vidio je da kod bunara neka crnokosa žena pere rublje. Dva su muškarca vodila desetak konja preko trga prema štalama. Povjetarac je donosio bijesno lajanje psa, kao i poneki povik. Netko se tamo dolje glasno smijao.

Jahač je opet potjerao prašinom prekrivenog konja. Životinja je krenula laganim kasom niz brežuljak. Topot kopita bio je prigušen zbog mekog terena. Unatoč tome, jahača su odmah zamijetili. Nekoliko ga je pogleda pomno pratilo. Jahač je mahnulo na pozdrav.

Kad se posve spustio u naselje, iz sjene velike nadstrešnice jedne kuće odvojila su se dva muškarca koji su tamo očito stražarili.

Jasno, bili su to Meksikanci sa širokim sombrerima, odjeveni u kožnate hlače, s visokim čizmama, a oko tijela ple-sale su im široke pamučne košulje. Svaki je imao na prsima po dva široka unakrsna opasača načičkana mecima. U rukama su držali vinčesterke, a koltovi su im visjeli na opasacima sa strane.

Njihova smeđa koščata lica bila su posve bezizražajna, kao nepomična. Polako su prišli do jahača i zastali nasred puta. Jahač je zaustavio konja.

— Šef ne želi da netko od vaših tamo dolje svaki tren dolazi ovamo. To nije dobro. Netko bi mogao na taj način ot-

kriti gdje se nalazi naš logor.

– Šaljem me senjor Hank! Kaže da je vrlo važno!

– Patron to ne voli, kažem ti. Samo će biti neprilika.

– Ali poruka je neobično važna – uvjeravao ih je jahač naslonivši se rukom o sedlo.

– Patron će mi biti zahvalan.

Stražari su nekoliko trenutaka oklijevali. Pogledavali su se kao da se sporazumijevaju, a onda jedan od njih slegne ramenima i zamišljeno obližne donju usnu.

– Hajde, jaši dalje! Ali vidjet ćeš svog boga ako obavijest što je nosiš nije važna i bude li neprilike.

Jahač je samo mahnulo rukom i produžio između koliba prašnjavim putem. Stražari su ga pratili pogledima. Kao da su se pokajali što su ga pustili proći. Ali jahač je već prešao preko trga.

Pred kolibama je stajalo nekoliko muškaraca znatiželjno pogledavajući jahača. Pas je prestao lajati, ali se sada čuo plač djeteta. Žena kod bunara pokupila je rublje i otišla.

Jahač je zaustavio konja pred kućom koja je, za razliku od svih ostalih, bila napravljena od debelih oblica. Sjahavši, predao je uzde čovjeku koji je čuvao stražu pred kućom. Zatim je ušao.

Kuća nije imala trijem. Pijesak je škripao pod jahačevim čizmama dok je otvarao vrata i odmicao izbljedjelu kožnatu zavjesu što je visjela na ulazu.

U kolibi je bilo mračno. Čovjek je ušao i za sobom spustio kožnatu zavjesu.

Iz kuta jedine prostorije u kući podigao se snažan mu-

škarac srednje visine. Bio je smeđokos, koščata široka lica i čelično sivih svjetlucavih očiju.

Bio je to Chad Newell, vođa razbojničke bande što je harala na ovom području granice uz Rio Grande. Isti onaj koji je hladnokrvno, ne trepnuvši okom, ustrijelio starog Bena Hendersona. Prišao je k stolu i podbočio se objema rukama.

– Što tražiš ovdje? Zašto si došao? Nisam li izričito naredio da se ovamo dolazi samo u krajnjoj nuždi? Uskoro će cijelo mjesto znati gdje se nalazim.

– Ništa se neće doznati, niti bi se itko usudio nešto kazati – rekao je došljak i trznuo remenima. – Šalje me senjor Hank.

Newell je samo kimnuo. Otišao je do police i uzeo s nje bocu.

– I što hoće? – upitao je i potegnulo gutljaj.

– Pojavio se neki stranac, Amerikanac.

– I zato te Hank šalje ovamo?

– Amerikanac traži tebe, šefe!

– Što? – živnuo je Newell i odložio bocu. – Mene traži? Dalje! – naredi, a glas mu je bio odmjeren. – Dalje!

– Da, šefe, tebe traži. Došao je iz Teksasa.

Chad Newell je kimnuo. Stisnuo je usta i šake.

– Hajde! Pričaj dalje! – postao mu je glas hladan.

– Došao je jutros u El Cuervo, pa se raspitivao za tebe. Hank me je odmah poslao da ti javim.

– Je li on šerif?

– Senjor Hank misli da nije.

On misli... misli da si nam nešto prešutio. Rekao je da se neće upuštati u nešto o čemu nije posve obaviješten.

— I to je sve? — nacerio se Chad Newell opakim smijehom. — Same gluposti! Imam čovjeka u El Cuervu kojemu je jedini zadatak da se izležava u hladu i opija. I onda se pojavi neki nepoznati momak, a moj čovjek napuni gaće od straha. Zar ga nije ni pokušao maknuti?

— Si! Htio ga je otjerati.

Čovjekov je glas postao tiši, a u očima mu se pojavio neki bespomoćni izraz. Ali šefov prodorni pogled ga je prisilio da nastavi:

— Međutim, nije upalilo. Umjesto toga Amerikanac je pretukao naše momke.

— Što? — bjesnio je Chad Newell sve jače. — Jedan jedini čovjek u stanju je rastjerati moje ljude kao od šale! Hanka ću nogom u stražnjicu, eto, to će se dogoditi.

Newell je otišao do prozora, teško dišući. Šutke je gledao van, a onda upitao:

— Kako izgleda?

— Vrlo mlad, šefe. Visok, mršav, snažan, sigurno iz Teksasa — odgovorio je glasnik i slegnuo ramenima. — I to je sve!

— Je li momak nešto rekao?

— upitao je Newell i okrenuo se. — Je li rekao što hoće?

— Ne, nije! Ništa nije rekao.

— No, dobro! — Vratio se Newell do stola. — Reci Hanku da ništa ne poduzima što bi moglo momka navesti na moj trag. Ako sam ne ode, neka Hank nešto smisli i otarasi ga se. On guta gomilu mog

novca, pa neka nešto i uradi, dodavola.

— Dobro, šefe!

— Kaži Hanku da ću se možda sam pozabaviti tim momkom. Ali on nam ne može biti opasan, zar ne?

— Pa valjda je tako. Ali ljudi su se u El Cuervu dosta uzбудili zbog one naše četvorice što su ih objesili u Teksasu.

Newell se zacrvenio od bijesa.

— Rekao sam, dovraga, da to nitko ne smije saznati! Kako su ipak doznali?

— I Rocca su objesili. Roccov otac živi u El Cuervu i nekako je to doznao, a od njega je saznalo i cijelo selo. Doduše, svi šute, nitko ništa glasno ne govori, ali su svi veoma uzbuđeni — mrmljao je došljak. — Pa to je prividno, zar ne!

— Uzbuđeni? Koješta! Kolike sam samo novaca uložio u to prokleta gnijezdo...

— To svi znaju, šefe, ali kad nekoga objese, onda se o tome više ne razmišlja.

— Trebalo bi o tome neprekidno razmišljati — žestio se Newell. — Tko prima moj novac, mora mi biti proketo zahvalan, jer će me inače dobro zapamtiti.

— Dobro. Sve ću točno ispričati Hanku, ali... ali on poručuje da treba novaca — govorio je došljak, teško dišući pred bijesnim pogledom razbojničkog vođe: — Ovaj... u borbi s Amerikancem dva su njegova čovjeka ranjena. Senjor Hank je morao poslati po liječnika u El Carrizo, a ovaj... liječnik stoji novaca...

— Još i to! Ranjeni? — udario se Chad Newell po čelu.

— Enricu j. Amerikanac slo-

mio rame.

Newell je segnuo u džep i izvadio nekoliko novčanica.

— To mu mora biti dovoljno! I reci mu, ako zapije taj novac, to će mu biti posljednje što je dobio od mene.

Meksikanac je samo kimao glavom. Pokupio je novac i gurnuo ga u džep. Zatim je taknuo rub šešira na pozdrav.

— Hajde, nestani! I dobro pazi da te nitko ne otkrije.

Meksikanac se šutke okrenuo, pa hitro izašao. Pozvao je čovjeka kojemu je bio predao konja, a zatim uzjahao i odmah krenuo.

Ona dva stražara opet su izašla iz sjene. Provjerivši da je riječ o istoj osobi, mahnuli su mu na pozdrav.

— Doviđenja, amigos! — viknuo im je Meksikanac promuklim glasom.

Navukao je šešir niže na čelo, jače potjerao konja i odjahao među brežuljke. Uskoro se naselje izgubilo iz vida. Jahač se stopio s obrisom gorskog lanca na obzorju.

Vraćao se uglavnom istim putem kojim je i došao. Kod kolskog puta je skrenuo. Nitko ga nije vidio, nikoga nije sreo. U brzom je galopu jurio u El Cuervo.

X

Noćni povjetarac raznosio je tihe zvukove gitare. Od blagog osvježenja što je dolazilo s planine život u pustoj ravnici ovog graničnog područja bio je podnošljiviji. Sjene sunca na zalasku prekrivale su grad, a iz daljine je dopiralo zavijanje kojota.

Jim Henderson je izašao iz

sjenovitog mjesta ispod nadstrešnice na prednjem dijelu krčme, gdje se duže vrijeme odmarao. Zatim je polako pošao preko ulice. Njegova desna ruka slobodno se njhala iznad opasača s revolverom. Sjena širokog oboda skrivala mu je gornji dio lica. Pijesak je škripao pod potplatima čizama.

U međuvremenu već se prilično smračilo, pa se njegova spodoba gotovo stopila s mrakom.

Na trijemovima nekih kuća visjele su petrolejske svjetiljke. Na drhtavom i slabašnom svjetlu njegovo je lice djelovalo čudno tvrdo i neprirodno, kad bi slučajno, samo na trenutak, uronilo u svjetlost. Zaputio se prema maloj trgovini pred kojom su još uvijek stajala kolica što ih je Meksikanac dovezao poslije podne. Sada su bila prazna, a magarac je bi u štali.

Vrata trgovine bila su napola otvorena. Trenutak poslije iz nje je izašao čovjek s metlom i počeo čistiti trijem. Mrmljao je neku melodiju, promatrajući kriomice došljaka što se zaputio prema njemu.

Jim Henderson je zastao. Motao je cigaretu. Kad je u njegovoj ruci planula šibica i na trenutak mu osvijetlila lice, čovjek s metlom se ustrašeno ukočio. Prestao je mesti. Napeto je buljio u mrak, onamo gdje bi se povremeno pojavio žar cigarete.

Naslonio je metlu na dovratnik i pošao po svjetiljku što je visjela na trijemu, lagano se njišući na blagom povjetarcu. Odvrnuo je stijenj kako bi se pojačala svjetlost.

Istodobno je i Jim izašao iz mraka i stupio na trijem. Trgovac ga je prepoznao i sav se nekako skupio.

– Senjor... Henderson je samo kimnuo. Izvadio je cigaretu iz usta i osvrnuo se uokolo.

– Želio bih paketić duhana.

– To stoji jedan peso, senjor.

– Dat ću ti trideset centi, slažeš li se?

– Da, da, senjor, to je u redu.

Meksikanac je stalno piljio u mladog čovjeka kao opsjednut. Jim se bolno nasmiješio. Usne su mu bile grozno otečene. Teško je govorio, a i boljela ga je svaka kost u tijelu.

Trgovac je hitro ušao u dućan, a Jim polako za njim.

Dućan je bio vrlo slabo osvijetljen. Međutim, Jim je ipak dobro razabirao nervozne trzaje na trgovčevom licu. Sa slabim smiješkom segnuo je u džep, izvadio novac i stavio ga na tezgu. Zatim je uzeo duhan.

– Čega se bojiš?

Pitanje je bilo iznenadno i kao posve slučajno. Meksikanac se trgnuo, gledajući mimo Hendersona.

– Ne znam na što mislite, senjor. Nemam se čega bojati.

– Ne, ne! – tvrdoglavo je nastavio Jim. – Reci, čega se bojiš? Dobro vidim da se bojiš.

Meksikanac se šakama upro o tezgu. Na čelu su mu se pojavile krupne graške znoja.

– Zašto ste došli k meni? Ispitivat će me što ste htjeli. Mislit će da sam vam nešto rekao.

– A što bi mi mogao reći?

– Ništa, senjor – uplašeno je trgovac nijekao.

– Pa onda je sve u redu, zar ne?

– Tako vi mislite? Zna se koga tražite. Ako ne odete, ubit će vas. Vjerujte mi, nimate nikakvih izgleda, senjor. Idite iz grada! Svaki čovjek ovdje zna koga tražite i svi su vam neprijatelji.

– I ti također?

– Sve to mene ne zanima, ništa me se ne tiče. Želim samo svoj mir. Svi ovdje u gradu žele svoj mir. Zbog toga su svi neprijateljski raspoloženi prema vama, jer znaju da predstavljate opasnost. Mi smo u sredini, između dviju vatri, zato se nećemo uplitati.

– Hvala ti! Mnogo si mi rekao!

Jim se okrenuo. Na trenutak je njegova krupna pojava bila jasno vidljiva u uskom okviru gdje su nekad bila vrata. Trgovac je zdvojno piljio u njegova široka leđa. Trenutak poslije toga mladi je čovjek nestao.

I trgovac je izašao, pa opet uhvatio metlu. Baš je zamahnuo metlom, kad li je iz mraka pred njega izronila nečija sjena.

– Što je htio?

Trgovac je osjetio kako su mu se dlanovi u trenutku oznojili. Čvrsto je uhvatio dršku metle i promrmljao:

– Duhan! Paketić duhana. Platilo je trideset centi.

– I što još?

– Ništa više!

Sjena je na trenutak oklijevala.

– Ne usudi se lagati! Dobro znaš što se događa onima koji lažu!

– Ne lažem, tako mi svega!

Trgovac se uspravio i bijesno lupio nekoliko puta metlom o pod.

Sjena nije ništa odgovorila. Opet je nestala.

Meksikanac je čekao još nekoliko trenutaka.

Iz krčme, s druge strane trga, čula se gitara i zveket čaša. Onda je vjetar donio glasan ženski smijeh.

XI

Jim je bacio napola dogorjelu cigaretu na zemlju i petom znjegčio opušak u prašini. Koraćao je dalje. Popeo se na trijem krčme, ali je nastavio hodati. Njegovi koraci muklo su odzvanjali u mraku. Nekoliko minuta poslije toga stigao je do štale na čiji je ulaz padala mutna svjetlost iz fenjera. Činilo se da u štali nema nikoga. Vjetar je polako njihao poluo-tvorena vrata koja su škripala.

Jim se odmah naježio. Još je jednom provjerio položaj revolvera, a zatim ušao u štalu.

Pregrade su bile gotovo prazne. U štali je bilo samo pet konja. Jeli su sijeno i toptali kopitima.

Među njima bio je u trećoj pregradi s lijeve strane Jimov konj. Sedlo je bilo prebaćeno preko ruba drvene pregrade.

Slama je šuškala pod Jimovim čizmama. Sumnjičavo se ogledavao po slabo osvijetljenoj štali, a zatim prišao svom konju.

Iza njega je nešto zapucketallo. Jim se naglo prignuo i pritom okrenuo na peti. Ruka mu je već ležala na dršci revolvera.

Mršavi Amerikanac, kojega su svi zvali Hank, stajao je ispred punog pregratka. Široko se smješkao, dok se u njegovim očima nazirao lukavi sjaj.

Jimu se učinilo da mu se u trenu sledila krv u žilama. Onda se pustio.

– Nije loše! – priznao mu je Hank. – ali i ja sam posve dobar!

Još se uvijek smiješio, ali se u njegovoj ruci kao čarolijom pojavio teški kolt i zagrmio tri puta. Iz njega su prema Jimu poletjela tri metka.

Jim se ukočio poput stupa, ne usudjujući se ni pomaknuti.

Tri su metka prohužala pokraj njega i pogodila tri limenke što su bile poslagane na polici uza zid štale. Bile su pune čavala za konjska kopita. Čavli su se uz štopot rasuli.

Konji su se uplašeno propeli, a barutna magla raširila se po prostoriji.

Mršavi se muškarac još uvijek cerio. Njegov revolver opet je bio u koricama. Prekrižio je ruke na prsima.

Jim Henderson je teško di-sao. Samo je šutke promatrao.

– Za nešto slično potrebni su dugogodišnje iskustvo i vježba – reče mršavi. – Ja sam Hank Atkins.

Jim opet ništa ne odgovori.

– Čovjek koji se usudio doći u ovu zemlju mora prokleta dobro rukovati oružjem, a pogotovu ako šeta po mjestu kakvo je ovo.

– Nisam imao toliko vremena za vježbu kao vi, gospodine. Morao sam uvijek teško i mnogo raditi.

Atkins se nasmijao. Međutim, to je bio ishitren smijeh. To se lako moglo zaključiti po njegovim očima.

– Ako netko nije tako vješt sa svojim koltom, trebalo bi da što prije ode odavde.

— Možda ću to i učiniti — odgovorio je Jim i dohvatio svoga konja. — Ali nemojte misliti, Atkinse, da sam se uplašio vas i vaših prijatelja. Odlazim svojevolumno u El Car-
rizu.

Atkins je samo ravnodušno kimnuo. Promatrao je kako Jim priprema konja da bi ga osedlao. Henderson je baš podigao sedlo s ograde pregratka, kad li krajičkom oka ugleda Atkinsa kako zamahuje desnicom.

Jim se strelovito okrenuo na peti i bacio na napadača sedlo, teško gotovo tridesetak kilograma.

Hank više nije mogao uzmaći. Njegova je desnica zamahnula uprazno, a sedlo ga udarilo u prsa i bacilo unatrag. Pao je poklopljen sedlom, udarivši najprije leđima u zid štale, a zatim se uz bolni uzvik ispružio na zemlji.

Jim je već bio nad njim. Podigao je sedlo namjeravajući Hanka još jednom udariti, ali je zamijetio da se čovjek onesvijestio. Zato je odmah stavio sedlo na konja, zategao remenje i uzjahao.

Jahao je duž uskog prolaza prema izlazu i upravo sagnuo glavu da izađe, kad li začuje promukao glas iza svojih leđa.

— Da si odmah stao, prokletu njuškalo! Stani, jer ću te inače metkom skinuti s konja.

Jim je zaustavio konja i napola se okrenuo, dok je konj nervozno toptao na mjestu.

Atkins je još ležao na zemlji, ali je kolt u njegovoj ruci bio uperen prema Jimu. Nije se više smijao.

— Silazi!

Jim je samo odmahnuo glavom.

— Ne namjeravam sjahati, Atkinse! Varaš se ako misliš da si me uplašio.

— Silazi, čovječe! — podviknuo je Atkins. — Silazi dok si živ!

Jim je prebacio desnu nogu preko vrha sedla i napola podigao ruke kao da se predaje i doista namjerava sjahati. Atkins se zadovoljno nacerio. Mahnuo je koltom. Slijedećeg trenutka bljesnuo je pucanj s Jimovog boka. Vatru iz cijevi Hendersonovog kolta zamijenio je oblak barutnog dima, a Atkinsonovo je tijelo zadrhtalo, pogodeno metkom.

Hank Atkins je piljio u Jima s bezgraničnim čuđenjem. Snaga ga je naglo napuštala i kolt mu je kliznuo iz ruke.

— Ti... ti... — mucao je. — tebi je to uspjelo... kako samo...

— Čovjek se mora godinama vježbati da bi umio brzo potegnuti revolver. Bio si Atkinse, suviše siguran u sebe, a mene si očito potcijenio.

— Idi u pakao... proklet bio... — procijedio je razbojnik, pokušavajući se uspraviti.

Još se nakratko trznuo i izdahnuo.

Jim je ljutito kimnuo. Vješto je ponovno napunio novim metkom bubanj i vratio revolver u korice.

Zatim je izjahao iz El Cuerva.

Nije znao da se samo nekoliko trenutaka kasnije u štali pojavio čovjek koji je inače tamo radio. Hank mu je, naime, gurnuo u ruku pet dolara, da na neko vrijeme napusti svoje radno mjesto, kako ne bi ništa čuo, ni vidio.

Međutim, konjušar je čuo pucnjavu. Cijeli El Cuervo je čuo. I svi su mislili da znaju što ono znači.

Ipak, svi su se prevarili, a konjušar je prvi to doznao. Ušavši u štalu, našao je Hanka mrtvoga na tlu. Konj iz prvog pregratka uplašeno se naslanjao na drvenu ogradu i lupao kopitima. Kad je ugledao konjušara, prodorno je zarzao.

U štali je bilo neprijatno za-
gušljivo.

Konjušar se zgrozio, gledajući blijedo mrtvačevo lice. Vidio je krvlju natopljena prsa i širom otvorene beživotne oči. Činilo mu se da ga još uvijek promatraju.

Počeo se tresti od straha. Nekoliko se trenutaka nije usudio ni maknuti, stajao je kao uzet. Glavom su mu letjele svakojake misli. Onda se oprezno išuljao.

Noćni povjetarac malo mu je rashladio užareno čelo, pa je odahnuo. Zatim je potrčao. U mraku se spotaknuo i pao u prašinu koliko je bio dug i širok, a zatim ponovno potrčao.

Cijelo je naselje čulo topot njegovih čizama i svi su se pitali što bi to trebalo da znači. Ali se nitko nije usudio proviriti kroz prozor, ni otvoriti vrata.

Konjušar je dotrčao do Manuelove krčme. Vrata su bila zaključana, pa je uz kletvu poletio u dvorište i bezumno počeo lupati po prozoru.

Meksikanac se probudio. Kada je ustao i zlovoljno prišao k prozoru, ugledao je sablasno, slabom mjesecinom obasjano lice, iznakaženo od straha. Bijesno je zijevnuo, a zatim se

spotaknuo o spavaćicu koja mu je sezala do gležnja.

Namjeravao se dobro izderati na čovjeka pred prozorom, zato što se usudio usred noći ludački lupati po njegovom prozoru. Međutim, konjušar mu uopće nije dao doći do riječi.

— Manuele, Manuele, Hank je mrtav! Dovraga, čujel li? Hank je mrtav. Mrtav leži u mojoj štali, u mojoj štali, Manuele! Gospode, što da radim...

— Hank je mrtav... — ponavljao je tiho debeli krčmar.

Rukama se podupro o prozorsku dasku i ogorčeno mahao glavom. Vjetar mu je mrsio kosu.

— Znači, stranac ga je ipak uspio...

— Sigurno, Manuele. To je bio stranac, jer je nestao i njegov konj. Hank je dobio metak u prsa i leži mrtav na podu u mojoj štali... — Dovraga! Tko bi to mislio! A djelovao je poput žutokljunca. Hank se u njemu grdno prevario.

— Što da radim, Manuele? Prokletstvo! Što da radim? Reci nešto, Manuele. Ta on leži mrtav u mojoj štali.

Krčmar je bespomoćno slegao ramenima. Zatim je počeo grickati donju usnicu, raumišljajući. Napokon se odlučio:

— Idem odmah! Čekaj me! Sad ću ja...

Hitro je zatvorio prozor, pa konjušar nije stigao ništa odgovoriti. Skinuo je spavaćicu i obukao hlače i košulju. Zatim je, tiho psujući, izašao kroz stražnji ulaz.

Konjušar ga je nestrpljivo čekao.

— Dodi!

Šutke su pohitali u mraku. Kad su stigli do štale, čuli su iznutra rzanje preplašenih konja.

Krčmar se sav zgrozio ugledavši mrtvaca. Onda se okrenuo prema smrtno uplašenom konjušaru:

— Ovaj mora nestati odavde što je brže moguće. Uzet ćemo kola...

Pokazao je rukom mala kola što su se nalazila u stražnjem dijelu štale. Konjušar je samo uzbuđeno kimnuo, poletio prema kolima i pritom odmaknuo nekoliko snopova sijena što su mu se našli na putu. Zajedničkim su snagama dogurali kolica.

— A sada, gore s njim!

Prišli su mrtvacu, dovukli ga do kola, a onda natovarili.

— Krvavu slamu moraš odmah spaliti! — naređivao je krčmar, brišući oznojeno čelo.

— Štala mora biti posve čista! Jesi li razumio?

Konjušar je samo žustro kimao glavom. Od uzbuđenja je drhtao. Debeli je krčmar zatim doveo jednog konja i upregnuo ga u kola. Sam je sjeo na sjedalo.

— Nitko u mjestu ne smije ništa doznati o ovome, jesi li razumio? — rekao je, a njegove su oči opasno zaiskrile. — Jasno ti je što ćeš doživjeti ako se dozna za ovo. Ja odoh do šefa. Vratit ću se do svanuća! Adios!

Podigao je uzde i zapucketao bičem iznad konjske glave. Kola su krenula.

Konjušar, stojeći pred štalom, pogledom je pratio kola sve dok nisu nestala u mraku i dok nije utihnuo topot kopita.

Zatim je otrčao u štalu i vilama stao skupljati krvlju natopljenu slamu.

Poslije se iz stajskog dvorišta dignuo tanak stup dima. međutim, to u mjestu nitko nije zamijetio.

XII

Kotači na kolima grozno su škripali i cviljeli na zardalim i nepodmazanim osovinama. Vozilo se gotovo raspalo dok se debeli krčmar spuštao niz brežuljak po bespućini.

Kad je ipak nekako stigao u ravnicu, odmah je bičem požurio konja. Nakon otprilike pola sata napokon je ugledao razbojničko naselje. Kad se uskim puteljkom spustio u naselje i stigao do prvih kuća, zaustavi ga oštar glas.

Do zuba naoružan čovjek prišao je kolicima i uperio vinčesterku ravno u Manuelovu glavu. Tek nakon nekoliko minuta prepoznao je krčmara.

— Opet jedan od vas! Sad čak noću dolazite. Slušaj, amigo, bilo bi pametnije da odmah okreneš ta prokleta kola i nestaneš. Svi vi iz one selen-dre popeli ste se šefu na glavu.

— A ti radije pogledaj tko je u kolima. Stražar je stajao oklijevajući. Zatim je, tjeran znatiželjom, obišao kolica da vidi što je u njima. Zaprepastio se.

— Prolazi, čovječe! Vozi dalje! Šef će se obradovati kad to vidi. Prokletstvo!

Meksikanac na sjedalu samo je klimao. Kola su se opet pokrenula.

Chad Newell se probudio kad je čuo škripu kola pred svojom kolibom. Digao se s le-

žaja i izašao pred vrata samo u hlačama, pa su se njegova snažna mišićava prsa odražavala u mraku poput svijetle gromade. Nije izgovorio ni jedne riječi. Pogledao je mrtvaca u kolima, prepoznao njegovo blijedo lice i tek se onda obratio Meksikancu koji je u međuvremenu sišao s kola.

– Kako se to dogodilo?

Krčmar je samo slijegao ramenima.

– Vjerojatno je pokušao likvidirati onoga stranca. Odjeknuo je hitac i konjušar je mislio da je Hank završio s njim. Kad je poslije ušao u štalu, strančevog konja više nije bilo, a Hank je ležao mrtav na podu.

Chad je pocrvenio od bijesa i krčmar je pomislio da će slijedećeg trenutka početi galamiti. Međutim, razbojnikov je glas bio tih i miran:

– Dobro je što si ga dovezao ovamo. Skini ga s kola i kreni odmah natrag. Gdje je sada stranac?

– Nestao je, šefe! – Odmahivao je Manuel glavom, – Ali ne može biti daleko.

– Neće ni stići daleko – prijeteći je prosiktao razbojnik.

– Ja ću preuzeti taj slučaj.

Meksikanac potvrdno kimne. Bacio je leš na zemlju i popeo se natrag na sjedalo. Podigao je uzde.

– Namjeravaš li poslati nekog drugog u El Cuervo, patron?

– Još ne znam! Ako se odlučim, on će ti se javiti. Adios, Manuele!

Meksikanac je kimnuo na pozdrav i usmjerio kola prema izlazu iz naselja. Tjerao je konja što je brže mogao.

Newell nije gledao za kolima. Zatim je stavio dva prsta u usta i oštro zazviždao. Poslije nekoliko trenutaka pred njim je iz mraka izronio čovjek.

– Odmah probudi Pedra, Nogalesa, Chestera i Landona i pošalji ih k meni!

Čovjek je kimnuo i nestao, a Chad je ravnodušno prekoračio preko mrtvog tijela i ušao u kolibu. Prišao je k stolu, upalio fenjer i visoko odvrnuo stijenj. Upravo je navlačio pamučnu košulju kad su u kolibu ušla četiri muškarca.

Poslije četvrt sata četiri su jahača napustila logor. Najprije su krenuli putem za El Cuervo, ali nakon sat jahanja skrenuli su u pravcu El Carizza.

Svaki je bio naoružan sa dva revolvera i vinčesterkom, a dobili su nalog da pronađu Jima Hendersona i da ga bez premišljanja likvidiraju. Ta četvorica bili su jedini članovi bande koji su znali zbog čega Henderson progoni Chada Newella. Newell im je to rekao, pa stoga Jim Henderson nije smio preživjeti. Toj četvorici jedan čovjek ne bi smio biti osobit problem. To su bili ljudi vični takvim poslovima.

Stražari su znatiželjno gledali za četvoricom dok su odlazili, a Newell je bio toliko siguran da je taj problem napokon riješen da je odmah nakon njihova odlaska zaspao. Uopće nije razmišljao o visokom mladom i plećatom muškarcu koji mu je one olujne noći otvorio vrata. Isto tako nije više mislio ni na starog splavara kojega je ubio na rijeci.

Chad Newell nije nikada

razmišljao o svojim žrtvama. A i zašto bi?

Za to su vrijeme ubojice jahale kroz noć. Još nikada nisu uzalud jahali. A kada bi netko samo letimično pogledao njihove opasače s revolverima, ne bi u to posumnjao.

Smrt je već bila za petama Jima Hendersona. Samo on to još nije znao.

XIII

Bilo je već praskozorje kada je osamljeni jahač zamijetio nekoliko kuća male farme obavijene jutarnjom maglom.

Bile su to stambena kuća od blata, štala i stari sjenik. Kroz male prozore kuće treperilo je slabo svjetlo.

Jim je smirio konja. Osjećao je umor u tijelu, a bio je i gladan. Malo je razmišljao, a zatim potjerao konja laganim kasom prema kućnom dvorištu.

Magla je bila sve gušća i vukla se nad zemljom. Zrak je bio vlažan. Topot kopita muklo je odjekivao uokolo.

Još prije nego što je Jim ušao u dvorište, oglasio se pas bijesnim lajanjem. Jim je oprezno prilazio kući.

Tek što je stigao pred kuću, vrata su se otvorila. Na njima se pojavio snažan Meksikanac, bez oružja u rukama. Zabrinuto je gledao u maglu.

Jim je prstom dotaknuo rub šešira na pozdrav.

— Buenos dias, senjor. Jahao sam cijelu noć. Platit ću dolar za malo hrane i šalicu kave. Zovem se Henderson.

Jim se nagnuo u sedlu da bi ga farmer mogao bolje vidjeti. Čovjek je malo oklijevao. Bio

je nesiguran, a Jim je dobro znao da je i uplašen.

Na trenutak je zavládala tišina. Onda se farmer okrenuo prema kući i izgovorio nekoliko riječi na španjolskom.

Pojavila se žena. Bacila je samo kratak pogled na jahača i kimnula. Farmer je prišao k Jimu.

— Senjor, sjašite i udite u moju kuću.

Malo se čak nasmiješio, premda mu sumnja nije posve nestala s lica.

Jim je sjahao i pružio čovjeku ruku.

— Muchas gracias, senjor — rekao je.

Zatim je odveo konja na pojilo, olabav remenje na sedlu i pustio životinju u prazan obor. Tek je poslije toga pošao prema kući.

Magla je sada bila još gušća. Iz nje je dopiralo kreštanje nekih ptica.

U oskudno namještenoj prostoriji veoma je mirisalo na hladan pepeo. Meksikanac je kleknuo pred kaminom i nastojao raspiriti vatru. Kad su se pojavili mali plamičci, nabacao je na vatru suho i kvrgavo granje.

Žena je stajala pokraj primitivnog, od kamena građenog ognjišta, te kuhala kavu. Jim je stavio na stol novčanicu od pet dolara. Žena je žurno pripremala jelo.

Nisu ga pitali odakle je i kamo ide. Nisu ga pitali zato što nisu znali tko je i što hoće. On je, doduše, rekao kako se zove, ali imena nisu baš mnogo vrijedila u ovom kraju. Ona, naime, nisu govorila o čovjeku je

li dobar ili zao, bezazlen ili opasan.

Jim je oklijevao. Krajičkom oka promatrao je oboje kako i što rade.

Kućna su vrata ostala otvorena, tako da je ušao pas, nekakvo čupavo stvorenje neodređene pasmine i porijekla. Pažljivo je omirisao strančeve čizme i koji put ga prijeteci pogledao.

Jim se napokon odlučio i upitao:

– U ovom kraju ima mnogo bandita, zar ne?

Žena je prestala raditi, a muškarac je podigao glavu. Na licu mu se odražavao strah.

Jim ga je pogledao ravno u oči.

– Je li da je tako?

Meksikanac je šutio, a Jim je dohvatio lončić s kavom i otpio gutljaj.

– Dolazite li iz Teksasa, senjor, zar ne? – upita napokon Meksikanac. – Vi ste šerif?

Jim se naslonio na naslon stolca.

– Iz Teksasa jesam, ali šerif nisam.

– Onda... – zaustio je čovjek, ali je naglo zašutio.

– Nisam bandit, ako ste to htjeli pitati!

Jim je ispio kavu i privukao tanjur.

– Hvala, senjora! – izustio je poslije nekoliko zalogaja. – Hrana je vrlo ukusna.

Žena je samo uzrujano kimnula.

– U ovom kraju živi jedan čovjek – nastavio je Jim tiho.

– Čovjek koji ima mnogo ljudi i koji nadzire cijeli ovaj kraj poput kakvog viadara. On ponekad prijeđe u Teksas da

opljačka koju banku. Kojiput tamo nekoga ubije, ali se uvijek vraća ovamo u Meksiko gdje ga nitko ne traži. On plaća ljude da rade za njega. Čak je uspio prisiliti cijelo jedno naselje na šutnju. Svi mu se pokoravaju jer ga se boje.

Henderson je pričajući savijao cigaretu. Onda ju je gurnuo u usta.

– Nije mi jasno – nastavio je – zašto ga se svi tako boje. Ja ga se uopće ne bojim! Ja ga tražim!

Meksikanac se polako uspravio.

– Bilo bi najbolje, senjor, da sada krenete. Vi nam sigurno ne želite ništa loše, zar ne?

– Svakako da vam ne želim loše, to je točno. Ali želim napokon čuti istinu. Čini se da u ovom kraju svi poznaju čovjeka koga tražim. Ali nitko mi ne želi reći kako se zove i gdje se krije.

– Mi ništa ne znamo, senjor! Molim vas, krenite sada... molim vas...

Jim je trenutak šutio, a onda je naglo i ljutito bacio cigaretu na zemlju i zgazio je petom čizme.

– Ali ipak ću od nekoga to doznati, dovraga! – uzviknuo je.

Muškarac i žena su šutjeli. Njihova su lica bila blijeda. Strah im je bio ispisan na čelu. Pas je počeo bijesno lajati kada je Jim ustao. Motao se oko nogu svog gospodara i kesio zube na stranca.

– Odjašite, senjor! – molio je Meksikanac i bespomoćno slijegao ramenima. – To će biti najbolje i za vas i za nas. Vratite se odakle ste došli jer

u ovom kraju nećete ništa doznati. Imat ćete samo neprilika. A ako vas napusti sreća, jednog će dana netko na vas zapucati i možda vas pogoditi.

— Zašto bi to netko učinio?

Jim je došao do vrata i tamo se okrenuo.

— Onaj tko suviše pita, opasan je. A tko je opasan, taj mora nestati. To vam, senjor, ovdje ide vrlo brzo.

— I meni se tako čini...

Jim je izašao na dvorište. U međuvremenu se diglo sunce i obojilo nebo blagom narančastom bojom.

— Ova je zemlja velika i lijepa, senjor — rekao je Meksikanac, koji je ostao kod vrata.

Jim se okrenuo. Stajao je nasred prašnjavog dvorišta i promatrao čovjeka stisnutim očima.

— Lijepa i velika — ponovio je Meksikanac tiho. — Ljepše je u njoj živjeti nego u njoj biti suviše rano pokopan.

— Zar je doista lijepo živjeti s ljudima za koje bi bilo bolje da su pokopani? — usprotivio se Jim.

— To ovisi o tome, senjor, s kojeg stajališta to promatrate. Tko može odlučiti o tome tko spada na zemlju, a tko pod nju?

— O tome se u nekim slučajevima može odlučiti vrlo lako, čovječe!

Jim je krenuo prema pojilu. Skinuo je šešir i umočio rubac u vodu. Zatim je rupcem obrišao lice. Bilo mu je još uvijek otečeno, ali ga je boljelo mnogo manje.

Meksikanac ga je slijedio i šutke promatrao.

— Vi izgledate kao netko tko je već naučio pouku, se-

njor. Bolje je imati otečeno lice nego metak u tijelu. Što vas još zadržava ovdje? Ne možete ništa učiniti. Nemate za to snage ni moći.

— Svatko je onoliko jak koliko to želi. Možda se moć nalazi u revolveru. Onaj tko najbrže poteže, možda ima i najveću moć.

— A što ako protivnik ima na desetke revolvera koji pucaju za njega?

— Ni vojska ne može me spriječiti da ubojicu moga oca ne nađem i ubijem.

Jimovo se lice skamenilo i bilo je nalik na kip.

Meksikanac je zbunjeno šutio. Sagnuo je glavu i zamišljeno gledao u zemlju. Jim je pritiskivao mokr rubac na zati-ljak. Naježio se kad mu je nekoliko kapljica poteklo niz leđa.

U oboru je njegov konj lagano zarzao. U zraku se već počela osjećati vrućina.

Jim je nataknuo šešir na glavu. Maknuo je nekoliko pramenova kose s čela i namjestio opasač s revolverom. Zavezao je korice tankom ko-žnatom vrpcom oko noge i provjerio je li kolt sigurno leži na svom mjestu.

Zatim je taknuo prstom rub šešira na pozdrav i krenuo po konja.

XIV

Četiri progonitelja Jima Hendersona našla su njegov trag rano ujutro. Doduše, oni su mogli samo slutiti da trago-vi kopita pripadaju konju čovjeka kojega progone. Međutim, nagon ih još nikada nije prevario.

Išli su točno po tragu, a kada je sunce odskočilo i obasjalo vrhove planine Chihuahua, ugledali su pred sobom malu farmu. U oboru je bio jedan jedini konj. Bio je osedlan i čupkao rijetke vlati trave. Progonitelji su bili sigurni da su na dobrom tragu. Žrtva im je bila gotovo u rukama.

Zaustavili su se, ali su ostali u sedlima i pomno provjerili oružje. Onda su stali čekati. Čekali su, a sunce se sve više penjalo. Napokon su iz kolibe izašla dva muškarca: Meksikanac i Amerikanac.

Još su jednom dobro promotrili visokog i vitkog Amerikanca da se uvjere je li to čovjek koga traže, a kojega im je Chad po sjećanju opisao.

Onda su krenuli u akciju. Jim Henderson je upravo stigao do svog konja. Jednom je rukom dohvatio vrh sedla i podigao nogu da je uvuče u stremen, kad je odjeknuo prasak. Probio je tišinu i razlegao se ravnicom poput praska razbijenog stakla.

Metak je prohujao s fijukom svega nekoliko centimetara iznad Jimove glave i zabio se u drveni zid kuće, zasuvši Jima iverjem. Konj se preplašeo propeo i poskočio prema naprijed. Nekoliko trenutaka Jim je nasred obora stajao posve nezaštićen.

Dok se Meksikanac potpuno ukočio i ostao na mjestu kao ukopan, ne mogavši se sabrati od straha, Jim se smjesta bacio na zemlju i otkotrljao prema pojilu.

Bilo je to u posljednji čas, jer su s brežuljka već odjeknula još dva puščana praska. Meci

su se zabilili u zemlju, podigavši stupove prašine, a zatim se odbili i otfijukali ravnicom.

— U kuću, čovječe! Bježite u kuću! U zaklon! — vikao je Jim Meksikancu.

Čovjek je, tresući se, samo kimao glavom. Zatim je uzviknuo nešto nerazumljivo na španjolskom, podigao ruke i potrčao prema otvorenim vratima kolibe gdje se upravo pojavila njegova žena.

Ženino lice bilo je blijedo. Vikala je nešto svome mužu. Kada se pokraj njene glave u dovratnik zabio jedan metak, ustrašeno je ustuknula. Posljednjim skokom Meksikanac se bacio u kuću i zalupio vratima za sobom.

Jim je posegnuo rukom do revolvera i čvrsto ga stegnuo. Sada se osjećao siguran. Malo je podigao glavu i oprezno provirio iznad pojila. Vidio ih je kako dolaze.

Bila su četvorica. Jahali su vješto kao da su srasli sa sedlima. Spuštali su se u širokom luku niz obronak brežuljka, s puškama u rukama. Bila su dva Meksikanca i dva Amerikanca.

Jim ih je jedva promotrio, a već su se dva metka zabila u korito, izbijajući iverje. Jim se odmah sagnuo i otpuzao na drugi kraj pojila. Tamo je čekao nekoliko trenutaka, osluškujući topot koji se približavao, a onda se iznenada i neočekivano uspravio s revolverom u ruci.

Prašina što se dizala ispod konjskih kopita gotovo je posve zaklanjala jahače. Iz magle su se pojavljivali samo bljeskovi iz oružja. Jim je dva puta

zapucao i zatim se opet bacio u zaklon.

Konj jednoga napadača kao da je naletio na zid. Stao je na mjestu kao ukopan. Jahač je u velikom luku poletio iz sedla i tresnuo o tle. Međutim, odmah se podigao, te zgrčivši lice od bola, šepajući, dovukao se do štale i sakrio iza nje. Kad se on dokopao zaklona, njegov je konj već uginuo.

Ostala trojica su nesmetano napredovala. Neprekidno su pucali iz pušaka. Prazne su čahure ispale iz pušaka, a barutni oblak ostajao je iza njih.

Jim se, stisnuvši oči, priljubio uz pojilo. Meci su udarali u korito i fujukali iznad njegove glave.

Onda su jahači projurili kraj farme i popeli se na blagi brežuljak. Jim se, glavinjajući, uspravio. Bio je sav prekriven prašinom, a znojno lice bilo mu je izbrazdano dubokim borama.

Slijedećeg trenutka odjeknuo je hitac iz smjera štale i odnio mu šešir s glave. Jim se strelovito spustio na koljena i povukao obarač.

Odjeknuo je hitac, a metak je s ugla štale odlomio komad zida veličine šake. Bandit se naglo povukao, a Jim je poletio nekoliko skokova naprijed, bacio se na zemlju, dalje gađajući. Zapucao je čim je bandit opet provirio iza zida.

Metak je pogodio razbojnika u desno rame i odbacio ga. Od jakosti udarca okrenuo se oko sebe, a revolver mu je izletio iz ruke. Bio je sada posve otkriven. Sipajući kletve, pokušavao je s lijevog boka izvući revolver, ali je Hendersonov me-

tak bio brži. Pogodio ga je u vrat i oborio. Samo je još muklo nekoliko puta zahroptao i izdahnuo.

Jim je poletio prema njemu. Zgrabio je njegovu pušku i sakrio se iza štale.

U taj tren ona trojica spuštala su se s brežuljka. Jedan od njih vjerojatno je zapazio gdje se Jim sakrio, pa je skrenuo na onu stranu s koje nije bilo zaklona.

Nije bilo izbora: Jim se okrenuo i vrludajući potrčao dvorištem do sjenika.

Meci su udarali u zemlju lijevo i desno od njega. Jedan mu je metak okrznuo lijevu nadlakticu. Međutim, nije se obazirao na krv što se počela cijediti rukavom, a nije osjećao ni bol.

Već se gotovo dočepao sjenika, kad mu je drugi metak odbio petu na čizmi desne noge. Snaga udarca oborila ga na tle. Zastenjao je od bola, opsovao, no ipak je uspio ustati na noge. Jedan od jahača bio je pred njim na oko dvadesetak metara. U velikom se luku opet bacio na zemlju.

Metak mu je prozviždao tik iznad leđa, trgajući mu odjeću i paleći kožu kao živa vatra. Jim je dobro čuo kako napadač repetira pušku. U njegovim se očima već zrcalio sjaj pobjede. Ali je i Jim repetirao netom ugrabljenu pušku.

Zapucali su istodobno. Dok se Jim strelovito prevrtao po tlu, konjska su kopita protutnjala pokraj njega. Nekoliko metara dalje bandit je pao s konja. Konj se samo prestrašeno propeo i zatim odjurio. Ostala dva napadača su pro-

hujala u galopu, neprestano pucajući, a onda se opet udaljili.

Jim se podigao i dugim skokovima poletio prema svom konju. Kad su se preostala dvojica opet stali vraćati sa svake njegove strane, da bi ga tako dobili u unakrsnu vatru, Jim je već uzjahao na djelomično smrskano sedlo, pogođeno prvim metkom, žestoko podbo konja i prešao u protunapad. Lice mu je bilo blatno od prašine i znoja, crveno od uzbuđenja, ljutnje i vrućine.

U rukama je čvrsto držao kratku vinčesterku. Posve se priljubio uz konjski vrat.

Napadači su malo oklijevali, vidjevši da je protivnik opet u sedlu. Onaj bliži podigao je pušku i zauzdao konja, kako bi mogao točnije gađati. Držao je Jima na nišanu. Jim nije smio mnogo razmišljati. U punom galopu bacio se s konja na zemlju.

Puška je opalila i metak je prohujao iznad konjske glave upravo ondje gdje je maločas bila Jimova glava. Konj se uplašeno propeo, trzajući prednjim nogama po zraku, a onda se okrenuo i pojurio prema kućama.

Strovalivši se na zemlju, Jima su razdirali užasni bolovi po cijelom tijelu. Prevrtao se po debeloj i oštroj prašini koja mu je prodirala u oči, uši, nos i usta, u svaku i najmanju poru tijela. Ispljunuo ju je, poskočio na noge, potrčao nekoliko koraka i oper se bacio na zemlju, ali sada s uperenom puškom.

Opalio je dva puta zaredom.

Meci su promašili razbojnika, ali je jedan pogodio konja.

Životinja je bolno zarzala, propela se nekoliko puta i onda se srušila bokom na zemlju. U padu konj je svog jahača umalo zdrobio. Ipak je bandit uspio u posljednji tren izvući čizme iz stremena i baciti se iza prevaljenog konja u zaklon. Vinčesterku je, međutim, izgubio. Bila je negdje pod konjem.

Jim se opet otkotrljao nastranu, a zatim preskočio da bi se dočepao štale. U trku je ispalio nekoliko puta prema razbojniku, prisiljavajući ga da ostane u zaklonu. Posljednjim skokom bacio se iza ugla štale na zemlju. Istodobno je odjeknuo hitac i metak se zabio u zemlju točno pred njegovim licem. To ga je napadao razbojnik sa suprotne strane.

Pregršt prašine, pijeska i sitnog kamenja poletjelo je Jimu ravno u lice. Nagonski je zatvorio oči, prevalio se na leđa i nasumce ispalio nekoliko metaka unatrag. Kad se okrenuo na prsa i otvorio oči, vidio je da je slučajno pogodio u kundak puške, tako da je izletjela napadaču iz ruku.

Čovjek je zajaukao, svijajući se od bola i mašući desnom rukom. Bezumnom je kretnjom okrenuo konja, tako da je umalo ispao iz sedla, ali se ipak uspio zadržati lijevom rukom i onda se dao u mahniti galop priljubljen uz konjska leđa. Puška sa smrskanim kundakom ostala je u prašini.

Jahač očito nije više namjeravao opet napadati, a ni pomoći svom drugu koji je ostao bez konja. Posljednji bandit, koji je bio skriven iza uginulog konja, dobro je vidio što se do-

gada. Ne obazirući se na opasnost, poskočio je na noge, zamahao šakama.

– Ti, pseto! Prokleta pseto! – vikao je za onim koji je bježao, glasom promuklim od prašine, a njegovo lice, garavo od barutnog dima, bilo je isceřeno od bijesa. – Prokleta pseto! Ćekaj me! Pomozi mi, dodavola! Svinjo...

Međutim, bjegunac ga više nije mogao čuti, čak se nije ni osvrnuo. Umjesto toga, tri su metka iz Jimove vinčesterke bljesnula prema onome koji je vikao.

Dva su metka udarila u konjsko truplo. Treći je metak pogodio razbojnika u lijevo rame i oborio ga na zemlju.

Krv mu je počela liptati iz velike rane. Ranjenik je bolno kriknuo. Lijevo mu je rame nemodno visjelo. Prevrtao se po zemlji i grizao donju usnu da bi prestao urlati. Crvena mu je magla zatvarala pogled, ali je desnom rukom ipak potražio teški revolver i izvukao ga iz korica. Naslonio je ruku na konjsko truplo i nasumce opalio.

Hitac je prasnuo, a metak se zabio u zid štale. Ranjenik se s mukom dizao, opirući se desnom rukom.

Gornji dio tijela bio mu je već natopljen krvlju. Svaka kretnja izazivala je nesnosne bolove jer su mu se razmrskane kosti zabadale u meso.

Međutim, Jima već odavno nije bilo iza štale. On je opet promijenio zaklon i nalazio se iza sjenika, tako da je ranjeni razbojnik takoreći bio posve otkriven pred njim. Podigao je pušku i naciljao.

Hitac je odjeknuo s neočekivane strane. Metak je ponovno oborio razbojnika. Široko otvorenih očiju buljio je u protivnika koji mu je prilazio korak po korak sve bliže. Osjećao je neizrecivu bol u grudima, od koje je gubio svijest.

Očajno je pokušavao podignuti oružje, s namjerom da zapuca, ali mu je odjednom postalo neopisivo teško.

Jim je samo malo podigao cijev puške i opalio iz daljine od svega desetak metara.

Metak je izbio revolver iz razbojnikove smrskane desnice. Stenjući je klonuo.

Kad mu je Jim prišao, u njega su bila uperena dva staklena oka u kojima se zrcalilo užareno nebo. Bio je mrtav.

Jim Henderson se polako i umorno uspravio i preletio pogledom po obzorju. Umornim je koracima pošao prema kući. S jednog uginulog konja skinuo je sedlo i odnio ga do svog konja, osedlao ga tim sedlom, a zatim opet napunio oružje.

Kućna vrata polako su se otvorila. Meksikanac je oprezno provirio.

– Gotovo je! – rekao je Jim, gurnuvši pušku u navlaku, te namjestio opasač s revolverom.

Meksikančevo lice bilo je smrtno blijedo. Zabrinutim je pogledom gledao mrtve bandite.

– Senjor, što ste to učinili? Sada će me napasti i zapaliti mi krov nad glavom, zato što su na mojoj farmi ubijeni ovi ljudi... – govorio je čovjek, a onda naglo zašutio, drhteći od straha.

– Ne bih li se možda morao

još i ispričati što sam ostao živ umjesto ovih propalica? – Ljutito se Henderson nasmijao. – Slušaj me, amigo! Kad se vi ne biste toliko plašili, čovjek kojega tražim ne bi imao toliku vlast nad vama. Sve počinje sa strahom. Da ste mu se zajednički oduprli, ne bi vam mogao ništa. Prebrzo ste se predali, umjesto da mu pokažete da ga se ne bojite. Kada bi se svi tako ponašali, razbojnici poput njega vladali bi svijetom – govorio je Jim i uzjahao. – To je vaša greška. Ali, ne brini. Ništa ti se neće dogoditi. Kad ostanu bez glavnoga, imat će previše posla sami sa sobom, pa neće imati vremena misliti na druge.

– Ali taj glavni je još uvijek tu, senjor!

Neće više dugo, budi bez brige. Adios!

Jim je taknuo prstom rub šešira, okrenuo konja i odjahao prema brežuljcima ne okrenuvši se. Tjerao je konja pravcem u kojem je domaglio bandit. Naime, pretpostavljao je da će najkraćim putem odjahati u razbojnički logor, kako bi obavijestio šefa o porazu što su ga pretrpjeli. A njegov trag odvest će ga ravno do ubojice njegova oca.

Bez poteškoća je našao njegov trag, jer je bandit odjurio u divljem galopu. Jim se zadovoljno smješкао. Trag je bio jasno ucrtan u pijesku. Dohvatio je čuturu i otpio gutljaj tople, ustajale vode.

– Neće više dugo... – ponovio je šapatom posljednje riječi što ih je uputio Meksikanac. – Još malo, pa ću se dočepati tog prokletog nitkova!

Okrenuo se, ali više nije vidio malu farmu. Odmjerenim kasom konj je brzo napredovao. Jim je pogledo prema nebu. Bilo je rano prijepodne. Pretpostavljao je da razbojnički logor ne može biti daleko od El Cuerva. Prema tome je zaključio da bi kasno popodne morao stići na odredište, ako neće biti drugih poteškoća. A zašto bi ih bilo? Razbojnik nije mogao znati da ga netko prati. Pobjegao je glavom bez obzira.

Jim Henderson je namjeravao tu priliku dobro iskoristiti.

XV

Razbojnik koji je u okršaju s mladim Teksašaninom pobjegao bio je ranjen. To Jim znao.

Bandit se zvao Logan Chester i bio je, moglo bi se tako reći, desna ruka Chada Newella. Pravi plaćeni ubojica, no kojemu nije bilo suđeno da do kraja života koristi svoju savršeno točnu i hitru desnu ruku za potezanje krvničkog alata.

Loganu će, naime, desna šaka vjerojatno ostati ukočena. Kad je metak iz Jimove puške pogodio kundak njegove vinčesterke i razmrskao ga, jedan se krupni drveni iver, oštar kao nož, zabio u Loganov ručni zglobov i prekinuo nekoliko žila i živaca.

Iako u divljem bijegu, Chester je nekako uspio rupcem omotati ranu koja je krvarila i nanosila mu bol, jer sam nije mogao izvaditi iver. Rubac se brzo natopio krvlju i Chester je osjećao da ga postepeno napušta snaga. Lijevo rukom grčevito držao za konjsku grivu i razmišljao o tome kako

da što prije stigne u logor. Počeo ga je hvatati strah, strah da će pasti sa sedla i jednostavno iskrvariti, ali i strah kakav će mu biti daljnji život. Zakoni življenja u razbojničkom logoru bili su okrutni i nemilosrdni, a on će dugo biti bespomoćan i izložen na milost i nemilost svakoj suši. Međutim, čak i takav život u logoru bio mu je miliji od pomisli da iskrvari kao ranjena životinja. Zato je panično tjerao konja, držeći se grčevito da ne padne.

Bilo je već popodne kad je napokon stigao do prvih koliba razbojničkog logora. I njegov je konj bio posve iscrpljen. Umoran je spustio glavu.

Dva su stražara pritrčala i podržala revolveraša da ne padne s konja. On je muklo ječao, buljeći šutke u tvrda i neobrijana lica svojih drugova. Zatim je od bola zatvorio oči.

Stražarima je bez objašnjenja bilo sve jasno. Trčećim su ga korakom odnijeli u Newellovu kolibu.

Poslije nekoliko minuta Logan Chester je ležao na slamnatom ležaju, dok je stara Indijanka pripremala toplu vodu i bijele krpe. Pokraj njega je stajao Chat Newell.

Razbojnik je iscrpljeno mahao glavom. Lice mu je bilo siivo, a glas slab i piskav.

— Nije se moglo više ništa učiniti, šefe. Nisam mogao nastaviti borbu ovako ranjen...

— Dobro, a što je s onom trojicom?

— Mrtvi su. Mrtvi sva trojica. Taj je mladić brz kao zmijsa, a bori se kao bijesan ris. Pucao je i gađao kao sam đavo i skidao jednog za drugim,

a mi ga nismo vjerojatno uspjeli čak ni raniti.

— Sjajno! — zagrmio je podrugljivo razbojnički šef. — Fantastično! Pa zar u ovom prokletom logoru nema više nikoga u koga se čovjek može pouzdati? Pošaljem na tog skelarskog dripca četiri svoja najbolja čovjeka, a on kao od šale posmiče trojicu, a četvrtoga mi vrati posve neupotrebljivog.

Chester je htio nešto reći, ali mu je toga trena stara Indijanka naglim trzajem iščupala iver iz ruke. Razbojnik je zaurlao od bola i zatim se onesvijestio.

Chad Newell je bijesno buljio u njegovo blijedo lice, dok je Indijanka bez riječi marljivo i vješto zavijala ranu.

Razbojnički je šef ljutito lupio nogom o zemlju, divlje opsovao i otišao. Dovraga, taj sin starog skelara likvidirao je već četvoricu njegovih najboljih revolveraša, a petoga učinio doživotnim bogaljem! Bilo je već posve očito da ga je strahovito potcijenio i da je nevjerojatno opasan.

Baš ta spoznaja probudila je u Chadu Newellu još opasniju zvijer.

XVI

Jim Henderson je stigao među brežuljke otprilike sat jahanja nakon ranjenog razbojnika. Po tragovima je vidio da je konj već jako umoran i da je znatno usporio hod.

Sjahavši, Jim je privezao konja za grm, pa se popeo na najbliži brežuljak da razgleda okolicu. Očima je slijedio trag što je vodio u široku okolicu.

Zatim se popeo malo više i dalje, te napokon, oprezno provirivši iza gustog raslinja, ugledao malu naseobinu.

Duboko je odahnuo. Uspjelo mu je! Njegove su pretpostavke bile točne. Negdje tamo dolje naći će ubojicu svoga oca.

Hitro se vratio do svog konja i odjahao po tragu do sljedećeg brežuljka. Pomno je sakrio konja u gusto i visoko grmlje, a zatim na trbuhu otpuzao do vrha, da odande dobro i neprimjetno razgleda naselje.

Stisnuo je oči, nastojeći da mu ne izbjegne ni najmanja sitnica. Vidio je stražare, žene kod bunara, konje u oborima i posvuda do zuba naoružane muškarce.

Iz jedne je kuće izašla Indijanka sa zdjelom u rukama i nešto prolila na cestu. Jedan je pas, lajući, skakao za njom, a ona ga je nastojala otjerati. Onda je Jim uočio da je to jedina koliba u naselju građena od masivnih oblica.

Čudno! Jedna jedina kuća! Htio je skrenuti pogled, kadli se na pragu pojavila spodoba snažnog i zbitog muškarca. Jimu se sledila krv u žilama. Sjetio se one olujne noći na rijeci kada je tu istu ili sličnu spodobu ugledao na vratima svoje kuće. Taj je čovjek zatim otišao s njegovim ocem i ubio ga. Jim je stisnuo usne.

Čovjek je nešto vikao, podigavši glavu, a zatim se okrenuo i opet ušao.

više nije bilo sumnje: bio je to ubojica njegova oca. Jimovi se lice osulo crvenim pjegama od uzbuđenja. Znoj mu je tekao iz svih pora. Suze su mu

odjednom navrle na oči od silnog uzbuđenja i strastvene želje za osvetom.

Međutim, shvatio je da je logor dobro čuvan, pa su mu stoga izgledi da uspije prodrijeti u nj gotovo nikakvi. Nalazio se svega stotinjak metara daleko od čovjeka zbog kojega je došao u Meksiko, a ipak mu nije mogao prići.

Uhvatio je konja za uzde i poveo ga malo natrag. Zaustavio se na prikladnoj čistini među visokim grmljem, dobro očetkao konja i pustio ga da se odmara. I on je također legao u travu, gurnuo šešir duboko na čelo i stao razmišljati.

Zar je ipak sve bilo uzalud?

Nakon nekog vremena je ustao i vratio se na rub puta. Zamišljeno je gledao niz stazu, a onda se odlučio.

Krenuo je pješke prašnim putem po pripeci kasnog poslijepodneva, obuzet čeličnom voljom da kazni ubojicu svog oca. Smislio je plan, a za njegovu provedbu nije mu trebao konj. Poslije nekoliko trenutaka je osluhnuo i zastao.

Izgledi za uspjeh naglo su se povećali.

XVII

Meksikanac je sjedio na kleptavim tovarnim kolima, te pucketao bičem nad glavom mršavog konja, dodajući k tome i pokoju kletvu, tako da ga se moglo čuti već izdaleka.

Kola su se strašno klatila na lošem putu i bilo je očito da uz najbolju volju ne mogu postići veću brzinu od one kojom su se već kretala.

Bilo je očito da je i čovjek na kolima to naposljetku shva-

tio, pa je iz džepa izvukao smotak duhana za žvakanje, nožem odrezao komad, gurnuo ga u usta i počeo žvakati.

Labavo je držao uzde u rukama i mrmljao nezadovoljno, jer zbog drndanja i klepetanja kola nije uopće mogao drijemati.

Gurnuo je šešir na zatiljak i pogledao koliko još ima do zalaska sunca.

U tom je trenu zamijetio visokog čovjeka kraj puta.

Bio je mršav i djelovao višljasto, s tvrdim i uglatim licem. Sav prašnjav, a nije se brijao već daniima. Oko struka je imao širok opasač načičkan mecima, a u koricama težak kolt.

Čovjek na kolima se odmah trgnuo i posegnuo za sačmaricom koja je bila naslonjena na sjedalo pokraj njega, te je podigao.

Jim Henderson je to dobro vidio i polako podigao ruke.

Čuo je klepetanje kola još iz daljine i odmah skovao plan u skladu s prilikom koja mu se pružila. Zato je stao kraj puta, čekao kola, a kad je ugledao Meksikanaca na kolima, bio je siguran da će uspjeti.

Sačmarica mu je bila uperena ravno u prsa. Držao je i dalje podignute ruke i razvukao usne na osmijeh.

– Ideš li u logor?

Meksikanac je oklijevao. Sumnjičavo je promatrao visokokog muškarca koji baš nije ulijevao povjerenje.

– Tebe nisam nikada vidio među našima – rekao je Meksikanac.

Prestao je žvakati, ali je i da-

lje držao pušku uperenu prema Jimu.

Jim se nelagodno osjećao. Iz te daljine sačma bi mu raznijela glavu. Međutim, i dalje se smješкао i polako spuštao ruke.

– Ja sam novi čovjek u El Cuervu – rekao je što je mogao ravnodušnije. – Valjda si čuo da je Hank mrtav.

– Hank je mrtav? – prenetio se Meksikanac i spustio pušku.

Od iznenađenja mu je popustio oprez.

– Moj se konj spotaknuo i slomio prednju nogu. Morao sam ga ustrijeliti. Hoćeš li me povesti do logora?

Meksikanac je još uvijek oklijevao. Namrštio je čelo i slegnuo ramenima.

– Ne znam, amigo, ja zbilja...

– Dat ću ti moje oružje!

Jim Henderson je raskopčao opasač s teškim revolverom.

Čovjek je zadovoljno klimnuo. Odložio je sačmaricu i pružio ruke. Jim mu se približio. Desnicu, u kojoj je držao opasač s teškim koltom, ispružio je prema Meksikancu.

– Možeš li zamisliti kako će se šef obradovati što ti na samom početku mora pronaći konja – nasmijao se Meksikanac.

– Mogu zamisliti! – odgovorio je Jim podrugljivo.

Onda je naglo zamahnuo teškim opasačem.

Opasač i kolt udarili su čovjeka u prsa i oborila ga s nogu. Meksikanc je zastenjao, a onda se srušio sa sjedala u kola. Pritom je očajnički nastojao dohvatiti sačmaricu. Međutim, Jim je već stajao na kolima i

udario čovjeka u lice jednom pa drugom šakom.

Meksikanac je zavrištao, ali je Henderson trgnuo sačmariću i žestoko ga lupio kundakom. Čovjek je u trenutku zanijemio, a zatim onesviješten pao s kola. Teško je pao na prašnjavu cestu i tamo ostao nepomičan.

Jim Henderson je skočio za njim. Hitro mu je skinuo izbljedjelu pamučnu košulju i navukao je na sebe. Ispod košulje je sakrio revolver i veliki lovački nož, a zatim stavio na glavu široki sombrero, natuvivši ga duboko na čelo.

Tek tada je čvrsto svezao čovjeka i odvuкао ga u grmlje do konja. Hitro se vratio, skočio na kola i povukao uzde.

Vozilo se opet pokrenulo kao da se maloprije uopće ništa nije dogodilo. Kola su se polako spuštala nizbrdo u razbojničko naselje.

Jim Henderson je dobro znao u kakvu opasnost srlja. Živci su mu bili napeti kao struna. Osjećao je pritisak teškog revolvera na koži ispod košulje, pa mu je spoznaja da je naoružan ipak ulijevalo malo sigurnosti.

Unatoč tome, bilo je gotovo posve sigurno da će živ teško izaći iz razbojničkog logora. Međutim, na tu okolnost nije htio misliti.

Kad se kolima popeo na vrh brežuljka i kad je pod sobom ugledao naselje, znao je da više nema povratka. Sigurno su ga već opazili. Doživao je u pamćenje lik pokojnog oca i samo na njega mislio. To ga je smirilo i razbistrilo mu misli. Još malo dublje navukao je

sombrero na čelo. Odlučno je upravljao kolima duž ceste prema naselju.

Kolibe su se sve više približavale. Konj je kasao jednolično. Jim je stisnutim očima promatrao ljude pred kolibama.

Stigao je u naselje i produžio bez zaustavljanja. Tjerao je konja dalje i samo klimnuo stražarima koji su stajali u sjeni jedne kolibe i gledali prema njemu. Nisu se micali. Činilo se kao da su zaslijepljeni suncem. Nisu zamijetili da na kolima ne sjedi poznata osoba.

— Dolaziš prilično kasno, Fernando. Jesi li donio povoje? Imamo ranjenika u logoru! — viknuo je jedan od njih na španjolskom.

Jim nije sve razumio. Samo je klimnuo i promrmljao nekoliko riječi. Poslije nekoliko trenutaka već je odmaknuo. Na čelo su mu izbile kaplje znoja debele kao grašak, a istodobno mu se činilo da će mu trenuci što ih je upravo proživio oduzeti nekoliko godina života. Stražari su gledali za njim. Međutim, Jim ih se više nije plašio. Prošao je prvu i najtežu prepreku. Sve se više približavao kolibi ubojice svoga oca.

Osjetio je kako su mu se dlanovi odjednom navlažili i kako ga obuzima ledeni bijes u grudima. Vozio se kolima pokraj zdenca. Dvije žene, koje su ovdje u koritima prale rublje, nisu se ni osvrnule na njega.

Kola su se otkotrljala preko malenog trga i pokraj konja što su bili zavezani pred jednom kolibom. Jim je zategao uzde čim je stigao posve blizu

kolibe sagrađene od drvenih oblica.

Bio je svjestan toga da sada ne smije učiniti ni najmanju pogrešku. Polako je sišao s kola, protegnuo se i svezao uzde za polugu kočnice. Vukući noge, krenuo je prema kolibi.

Duboko je sagnuo glavu, tako da mu je lice bilo u sjeni širokog sombrera.

Nije se uopće osvrtao. Išao je ravno naprijed.

Slijedećeg je trenutka čuo iza sebe nečiji glas. Jim se sav napeo. Nije odgovorio, već je i dalje koračao. Međutim, netko ga je i dalje dozivao. Jim se počeo preznojavati. Napola se okrenuo i promrmljao nešto nerazgovijetno.

– Imaš li tekile u kolima? Ako ima, uzeo bih jednu – rekao je čovjek i približio mu se na dva koraka. – Onda? Imaš li ili ne?

Jim je odahnuo. Klimnuo je glavom.

– Si, Si – izlanuo je kratko i brzo se okrenuo.

Čovjek iza njegovih leđa je opsovao i krenuo prema kolima, a Jim je prošlijedio prema kolibi.

Odjednom se našao pred ulazom. Duboko je udahnuo i posegnuo desnicom pod košulju. Povukao je velik lovački nož. Odgurnuo je kožnatu zavijesu što je visjela na ulazu i ušao.

Unutra je vladao polumrak. Nakratko je stisnuo oči i zakoraknuo. Čovjek koji se nalazio u kutu prostorije samo se na trenutak osvrnuo, a zatim ponovno okrenuo.

– Napokon si stigao?

Chad Newell je nešto preka-

pao po starom i od crva nagriženom ormaru. I on se također prevario. Nije prepoznao čovjeka na ulazu.

– Bilo je i vrijeme! Oduvijek lijekove i povoje preko do Lastera. Grdno je nastradao.

Jim nije ništa odgovorio, a Newell je odjednom posumnjao.

– Koji ti je vrug? Zašto ne odgovaraš?

Razbojniku kao da se najednom sledila krv u žilama. Osjećao je da nešto nije u redu. Polako se, posve polako i oprezno okrenuo. Čovjek na ulazu se uspravio. Bio je mnogo viši od Meksikanca kojega je Chad Newell očekivao. Na njemu je, doduše, bila košulja koju je poznavao, ali...

Chad je potom prepoznao lice. Ukočio se kao uzet.

– Ti si... ti si to?... Kako... kako si uspio doći ovamo?

– Tvoji ljudi ne vrijede ni pišljiva boba, ubojico! Ipak sam te pronašao!

Chad je teško udahnuo, potom kimnuo i ljutito se nacerio.

– Odavde nećeš živ izaći.

Jim nije ništa odgovorio. Skinuo je sombrero i bacio ga na zemlju. Chad je ugledao nož u njegovoj ruci. Oklijevao je samo trenutak. Samo je trenutak bio nesiguran, a onda je posegnuo za revolverom.

Istog je trena Jim poletio prema njemu.

Razgojnik je uplašeno zakoračio dva koraka unatrag. Pri tom je udario u stolac, sapleo se, opsovao i raširio ruke da nađe neki oslonac i zatim pao na leđa.

Jim je uskliknuo. Podigao je lijevu ruku u kojoj je držao

nož, a desnom zgrabio razbojnika za košulju.

Newellovo se lice izobličilo od straha. Panično je piljio u oštricu velikog noža nad sobom. Snagom očajnika skupio je noge, pokušavajući njima odbaciti napadača. Međutim, Jim se već bacio na njega, no time je znatno smanjio snagu udarca. Ljevicom je udario razbojnika posred lica.

— Sad je gotovo, prokleti ubojico!

— Ne...ne — hroptao je Newell.

Još je jednom podigao ruke, pokušavajući se obraniti. Međutim, Jim je još jednim snažnim udarcem odbacio njegove drhtave ruke ustranu, a onda zamahnuo oštricom prema dolje.

Chad Newell se trznuo, a zatim naglo omlohavio. Oči su mu izgubile sjaj. Još se nekoliko puta zgrčio, a zatim izdahnuo.

Jim je tek sada osjetio napestost borbe. Glavinjajući, stao je na noge i sklonio znojem natopljenju kosu s čela. Nož je sakrio pod košulju, a na glavu stavio sombrero.

Polako je odgurnuo kožnu zavjesu i pogledao van.

Kod kola, kojima se dovezao, stajala su dva čovjeka. Prema kolibi nije nitko gledao.

Nije bilo izbora. Trebalo se odlučiti. Jim se još jednom hladnim i tvrdim pogledom osvrnuo na mrtvaca. Postigao je cilj, osvetio je oca. Međutim, ono što mu još predstoji bit će jednako teško, ako ne i teže.

Pomaknuo je zavjesu i izašao. Vladala je još popodnevna vrućina, ali je lagano pirkao

svježi povjetarac. Isto tako lagano se kretao i Jim, nastojeći da što neupadljivije dođe do osedlanih konja koje je prije u prolazu vidio privezane pred jednom kolibom. U blizini nije vidio nikoga. To je bila prilika koju je htio iskoristiti.

Prošao je pokraj starih kola. Dva su čovjeka još uvijek tamo stajala i o nečemu pričala. Bili su mu okrenuti leđima i nisu ga gledali. Ne osvrćući se, Jim je produžio. Do njega su dopirale riječi razgovora.

— Bilo je tako smiješno — govorio je jedan od one dvojice.

Drugi mu je nešto odgovorio, što Jim nije razumio, ali mu se pričinilo da su ga sada ipak opazili.

Malo je ubrzao korake. Bio je udaljen još svega otprilike deset koraka o osedlanih konja, kada se zrakom razlegao glas nekog čovjeka koji se Jimu pričinio kao prasak biča.

— A. evo ga! To je Fernando! Hej, Fernando, dođi na tren ovamo! Želimo te nešto pitati!

Jim je zakoračio još nekoliko koraka.

— Gledaj ga, dovraga! To isto je i maloprije načinio — čuo je glas iza svojih leđa. — Fernando! Koji ti je đavo?

— Ali to uopće nije Fernando — čuo je glas drugog čovjeka. — Zar ne vidiš da to nije Fernando! Stoj! Stoj, kad ti kažem!

Jim je već bio posve nadomak konja. Iza svojih leđa čuo je metalni zvuk oružja.

— Stoj! — odjeknuo je prijeteci glas još jednom.

Jim se trgnuo, strelovito okrenuo, posegnuvši istodobno rukom pod košulju. Slijedećeg

je trena revolver već bio u njegovoj desnici. Prignuo se i opalio.

Hitac je zagrmio, a plameni jezičak nezadrživo sunuo prema razbojniku. Ovaj je kriknuo. I on je već držao revolver u ruci, ali više mu nije koristio. Ukočio se od strave, ali je smrt bila mnogo brža. Metak ga je pogodio i odbacio na kotače kola. Uz promuklo stenjanje ispustio je revolver iz ruke i uhvatio se za prsa. Bio je mrtav još prije nego što se stropoštao u prašinu.

Jim nije više čekao ni oklijevao. Iznenadenje je, doduše, sledilo drugog razbojnika, ali je prasak privukao ostale. Mnogi su istrčali iz koliba o oružjem u rukama.

Sljedećeg je trena Jim već bio u sedlu, jednog konja, snažno ga podbo petama u slabine i poletio prema izlazu iz naselja.

Sa svih su strana odjekivali uzvici. Prijeteći su se stiskale šake, a zatim je i žestoko zapucalo. Meci su zujali poput pobješnjelih stršena iznad glave jahača koji se posve priljubio uz vrat konja. Na ulazu u logor stražari su zauzeli položaje i također otvorili vatru.

Jim se napola izdigao iz sedla. Podigavši pištolj, nanišao je i opalio. Nakon praska uslijedio je bolan uzvik. Jedan stražar, napola sakriven iza zida kolibe, bolno se trgnuo.

Zatim su se začuli i usplahireni uzvici onih koji su ušli u Newellovu kolibu:

— Gazda je mrtav! Onaj prokleti podlac ubio je šefa! Uhvatite ga! Za njim!

Henderson je bio na izlazu

iz logora kad se već nekoliko razbojnika dalo u potjeru za njim. Bili su to oni čiji su konji posve slučajno bili osedlani.

Jim je u žestokom galopu svom snagom naletio na drugog, još neozlileđenog stražara koji je stajao nasred ceste i pokušavao točno gađati.

Međutim, konj je već naletio na njega. Zahvatio ga je širokim prsima i podigao s tla. Čovjek je izgubio svijest od snage udarca. Poltio je zrakom, a zatim se onesvješten stropoštao na zemlju i ostao tamo ležati, nepomičan, u prašini.

Poslije nekoliko trenutaka zemlja je zadrhtala pod konjskim kopitima. Potjera je podigla veliku prašinu.

Jahači su protutnjali, a iza njih je ostalo napola prazno naselje. Na malom trgu stajalo je nekoliko žena, uzbuđeno pričajući s muškarcima koji nisu uspjeli osedlati konje. Gledali su za potjerom dok nije nestala u oblaku prašine.

Jim se osvrnuo. Vidio je da mu se potjera polako, ali sigurno približava. U brzini i polumraku nije izabrao baš dobrog konja. Već su odjeknuli i prvi pucnjevi.

Razbojnici su podigli vinčesterke i zapucali u punom galopu.

Jimov se konj kretao sve polaganije, a progonitelji su se sve više približavali. Već su oko njega fijukali meci, ali ga nijedan nije pogodio. Još se jače priljubio uz konjski vrat i vikao životinji u uho.

Konj se preplašio, skrenuo ustranu i zatim uz glasno rzanje počeo galopirati uzbrdo.

Jim je očajno potezao uzde. Životinja se spotala, ali je nastavila divlju trku. Nozdrve su joj bile prekrivene pjenom i disala je uz zvižduk. Popevši se na brežuljak, naglo je zastala.

Stajala je, podrhtavajući od iscrpljenosti, a Jim je urlao od bijesa. Svom je snagom zabio petu konju u slabine. Konj je bolno zarzao i opet krenuo. polako je galopirao nizbrdo na drugu stranu brežuljka.

Kad se Jim osvrnuo, zamijetio je da se broj njegovih progonitelja znatno smanjio. Samo su najbolji i najbrži konji izdržali divlju trku. Ostali su odustali.

Jedan je razbojnik bio ispred svih na priličnom odstojanju. Jahao je na prekrasnom pastuhu. Vitke noge lijepe životinje kao da nisu dodirivale zemlju. Činilo se da leti.

Jim je u jahačevim rukama zamijetio vinčesterku. Ostali progonitelji nisu mu više bili važni, jer su bili zaostali gotovo cijeli kilometar. Međutim, ovaj je bio udaljen jedva kojih stotinjak metara. Jim je skinuo šešir i njime počeo udarati konja. Životinja je nekoliko puta poskočila.

Onda su odjeknuli pucnjevi. Jim nije osjetio nikakav udarac, ali je znao da se konj pod njim trgnuo i pokleknuo na prednje noge.

Poletio je iz sedla zrakom, preokrenuo se i udario o tle. Dočekao se na desno rame, još se jednom preokrenuo i zatim se bacio iza konja koji je ostao nepomično ležati na zemlji. Životinja je već bila uginula.

Jim je opsovao. Izvadio je revolver iz korica i žestoko za-

grizao donju usnu. Odlučio je skupo prodati svoj život. Prokleta skupo!

Progonitelj nije ni trena zastao. Držao je visoko podignutu vinčesterku, sigurno sjedio u sedlu i uzastopno pucao.

Meci su pljuštali po zemlji i muklo se zabijali u konjsko tijelo.

Jim se nije usudio ni pomaknuti. Oko njega je fijukalo i praštalo na sve strane. Drhtao je od uzbuđenja, jer je znao da se njegov protivnik naglo približava, ali nije protiv toga mogao ništa učiniti.

Dlanovi su mu bili posve mokri, a revolver u ruci grozno je otežao. Na čelo su mu izbile krupne graške znoja i, cijedeći se, ostavljale duboke brazde na prašnjavom licu.

Zatim je osjetio kako zemlja pod njim podrhtava. Progonitelj mu se već toliko približio da ga slijedećeg trena konjsko tijelo više neće moći zaštititi. Više nije smio odlagati. Morao se odlučiti.

Prestao je misliti na smrt. Mislio je samo na to kako da izvede ono što mu je još jedino preostalo.

U jednom se skoku našao na nogama. Metak se ponovo zabio u konjsko tijelo i poprskao ga krvlju. Nije se na to uopće obazirao. Prignut, potrčao je nekoliko koraka i pritom nekoliko puta opalio.

Obavijen barutnim dimom, bacio se opet na tle, otkoturao po travi i zapucao.

Jahač je bio od njega udaljen još svega dvadesetak metara. U divljoj i dugotrajnoj pucnjava ispraznio je vinčester-

ku pa je pograbio revolver. Pritegao je uzde.

Uočivši to, Jim je sabrano ustao i krenuo mu ususret. Pritom je zamijetio da su ostali progonitelji na umornim konjima udaljeni još otprilike dvije stotine metara.

Imao je još samo jednu jedinu priliku, ali tako neznatnu da se na nju jedva mogao osloniti.

Jahač se malo iznenadio kad je odjednom ugledao uspravnog i prividno mirnog protivnika kako mu dolazi ususret. Oklijevao je samo trenutak, začuđeno piljeći u visokog mladog čovjeka s koltom u ruci – i to je za njega bilo kobno.

Ugledao je blijesak skoro u istom trenutku kad je i sam namjeravao opaliti, a onda osjetio udarac. Nije više mogao vladati svojim kretnjama. Nije više uopće mogao podignuti revolver. Pogodio ga je protivnik kojega je već smatrao mrtvim.

S prestravljenim i razrogačenim očima klonuo je na stranu, a onda pao s konja.

Jim je u nekoliko skokova bio kraj njega. Bezobzirno je odgurnuo progonitelja ustranu i dohvatio uzde njegova konja. Konj se uplašeno pokušavao otrgnuti, ali je Jim čvrsto držao uzde. Tapšući je, smirivao je životinju, a onda je vješto uzjahao u prvom pokušaju.

Ostali su se progonitelji približili već na stotinjak metara. Opet su zafijukali puščani meci, ali je Jim već bio u sedlu i podbo petama konjske slabine.

Vitka i snažna životinja propela se, a onda poletjela kao

da je posve svježa.

Konj je grabio sve brže i brže, a razdaljina između Jima i njegovih progonitelja opet se počela povećavati.

XVIII

Večernje je nebo bilo krvavo crvene boje, a sunce je na zalazu bacalo duge i neobične sjene drveća i grmlja.

Jim je oprezno provirio kroz gusto grmlje. Sve je bilo mirno i nepomično. Uspio se otarasiti progonitelja.

– Ti si me izvukao, momče! Da nije bilo tebe, već bih odavno bio na drugom svijetu.

Konj je mahnuo glavom kao da ga razumije, a zatim nastavio mirno gackati mlado lišće s grana.

Nastavio je jahati tek kad se posve smračilo. Zaokruživši El Cuervo u velikom luku, ubrzo se našao na putu koji je vodio do Rio Grandea.

Jahao je odmjerenim kasom, uglavnom noću, a danju se odmarao, sakriven u prikladnim zaklonima.

Za povratak mu je trebalo tri dana. Onda se opet našao uz veliku rijeku.

Pritegnuo je uzde, promatrajući blještavi vijugavi tok rijeke što se protekla pustim krajolikom poput srebrne trake.

Olakšano je odahnuo. Napokon je bio na kraju svog pohoda.

Ugledao je dolje na rijeci plosnati čamac. Neki se čovjek s kolima iskrcavao sa skele, a jedna je mala i vitka spodoba privlačila skelu uz obalu.

Jim je skinuo šešir s glave, podigao se u sedlu i počao mahati. Zatim je uz potcikiva-

nje potjerao konja punim galopom prema obali.

Žena ga je ugledala. Podigla je ruke u zrak i potrčala mu ususret. Jim je pritegnuo uzde i skočio s konja na zemlju. Slijedećeg su trena bili u grčevitom zagrljaju.

— Oh, Jime, Jime... Kako je dobro što si se vratio... Kako sam sretna što smo opet zajedno... — bilo je sve što je Ellen mogla izustiti.

Krenuli su prema skeli ruku pod ruku.

On je veslao, a kad su pristali uz drugu obalu, na obzorju su se pojavili tmasti oblaci.

— Bit će oluje — rekao je tiho i privio je k sebi.

Zatim su izvukli skelu daleko na obalu, gdje je bila na sigurnom, te krenuli u kuću.

Mary Henderson kao da je još jače posijedjela nakon muževljeve smrti. Kad je ugledala sina, radosno je kliknula:

— Vratio si se, sine!

— Da, majko, vratio sam se!

Sjeo je za stol i odjednom mu se pričinilo kao da uopće nije nikamo ni odlazio. Sve kao da je isto kao i prije. Međutim, Jim je dobro znao da to ne može biti tako. Njegovog oca više nema. Ležalo je tamo na uzvisini, pod malim humkom, nedaleko od obale.

Čula se grmljavina. Jim je ustao, prišao prozoru i pogledao van.

— Bit će oluje... — rekao je zamišljeno.

— Da, Jime! — odgovorila je Ellen ozbiljno. — Kao onda...

Jim je šutio. A kad je bljesnula prva munja, otvorio je prozor, zatvorio kapke, a zatim opet zatvorio prozor. Na trenutak je sklopio oči.

— Da, ali sada je sve gotovo!

— prošaptao je. — Napokon je sve gotovo...

KRAJ

Banditi Divljeg zapada

Mnoge čitaoce zanimaju čuveni razbojnici i odmetničke bande s Divljeg zapada. Danas ćemo predstaviti Doolinovu bandu, koja je postojala u završnom razdoblju pionirskog doba.

Zloglasna Daltonova banda izvukla je kraći kraj 5. listopada 1892. pri pokušaju da u Nest Coffeyvilleu, u Kansasu, istodobno opljačka dvije banke. Hrabri su je građani obasuli kišom metaka. Propast je izbjegao samo jedan član bande: farmerski sin Bill Doolin iz Arkansasa, kojem je konj počeo šepati prije nego što su ušli u grad. Nakon toga je Doolin osnovao vlastitu družinu, te je s njom navalio već u studenom 1892: u tom je mjesecu napao sa svojim ortacima vlakove »Missouri Pacific Railroada« kod Caneya i Whartona i »First National Bank« u Spearvilleu u Kansasu. Dvadeset šestog svibnja 1893. napao je »Santa Fe Express«. Potjere strogog suca Parkera pretražile su cijelu Oklahomu, ali nisu uspjele ući u trag bandi, a Do-

olin se u međuvremenu povukao na sjeverozapad teritorija i ondje, u mjestancu Ingalls, pošteno živio. Čak se oženio župnikovom kćerkom Edith Elsworth.

Tek 1. rujna 1893. otkriveno je razbojničko skrovište. U Ingalls su odjahali pomoćnici saveznog šerifa, te je došlo do žestokog okršaja, pri kojem je Doolinova družina natjerala predstavnike zakona u bijeg.

Već u siječnju 1894. latio se Doolin opet svojih starih poslova, te je napao banku u Pawneeu, a u ožujku je opljačkao željezničku stanicu u Woodwardu. Prvog travnja su se razbojnici okomili na jednu trgovinu. Nakon toga je sudac Parker poslao u potjeru za Doolinom najsposobnije savezne šerife. Chris Madsen, Bill Tilghman i Heck Thomas uporno su progonili bandu i obračunavali se s jednim po jednim njezinim članom. Godine 1895. Doolin je raspustio družinu. Živeći kao razbojnik, često je spavao na mokrom tlu, pod vedrim nebom, pa je obolio od

teške reume. U siječnju 1896, dok je boravio u lječilištu Eureka Springs, u Kansasu, ne bi li izliječio reumu, uhapsio ga je savezni šerif Bill Tilghman.

Početkom ožujka 1896. pobjegao je Doolin, u međuvremenu dobivši sina, iz zatvora u Fort Smithu. Za njim je krenuo savezni šerif Heck Thomas i danima je pratio kretanje njegove žene, koja se sa sinom smjestila kod svog oca. Sudeći prema svemu, žena nije imala više nikakve veze s mužem. A onda je Heck Thomas napokon, 23. kolovoza 1896, doznao da Edith Doolin namjerava otputovati. Dva dana nakon toga stajao je Heck Thomas spremno i čekao. Doista se pojavio Bill Doolin, došao je po ženu i sina i htio s njima napustiti Oklahomu. Kad mu se obratio Heck Thomas, Doolin je posegnuo za revolverom. Savezni je šerif opalio iz sačmarice i ubio ga.

Bill Doolin bijaše jedan od posljednjih »klasičnih« razbojnika na Divljem zapadu. Jedan od onih koji su živjeli u sedlu i koji su, kao što se danas može još vidjeti u filmovima, napadali poštanske kočije, vlakove i banke. Međutim, u vrijeme kad je on umro, već su se pojavili prvi automobili. Nastaja-

\$5,000.⁰⁰
REWARD

FOR CAPTURE

DEAD OR ALIVE

OF

BILL DOOLIN

**NOTORIOUS ROBBER OF
TRAINS AND BANKS**

ABOUT 6 FOOT 2 INCHES TALL, LT. BROWN HAIR,
DANGEROUS, ALWAYS HEAVILY ARMED.

IMMEDIATELY CONTACT THE

U.S. MARSHAL'S OFFICE, GUTHRIE, OKLAHOMA TER.

Potjernica za Billom Doolinom

la je nova vrsta zločinaca. Na istoku Sjedinjenih Država nicali su zločinci koji su trgovali drogama. Naftna su nalazišta stvarala novu vrstu bandita, koji su terorizirali naftna polja. Propast Doolinove bande može se smatrati kamenom međašem na kraju takozvanog pionirskog doba.

Pravi prijatelj

U daljini sam ugledao kolibu koja je nekad služila kao postaja Pony Expressa. Iz dimnjaka se izvijala tanka plavičasta nit dima. To je bio pouzdani znak da je Sam bio tamo.

Dobri, stari Sam. Na njega se čovjek može uvijek osloniti, pomislio sam ne bez grižnje savjesti.

Moram priznati da mi je odlanulo. Potajno sam se pribojavao da me neće čekati u toj kolibi blizu Južnog prilaza kao što mi je rekao prije nego što je sav izvan sebe od bijesa odjahao iz Fort Bridgera. Da se to dogodilo, ne bih imao nimalo prava da ga za to okrivim. I samom mi je bilo jasno da više ne smijemo ni trenutka oklijevati, jer se vrlo lako moglo dogoditi da uskoro padne novi snijeg. Zime U Wyomingu vrlo su oštre i dugo traju. Da se to dogodilo, ne bi nam preostalo ništa drugo nego da čekamo proljeće u Fort Bridgeru, a to ni po koju cijenu nismo smjeli dopustiti. Sreća nam je ionako već bila više nego skloni. Prije mjesec dana saznali smo da je komandant garnizona u Fort Bridgeru razglasio da namjerava otkupiti stotinjak grla stoke da bi osigurao hranu za svoje vojnike do sljedećeg proljeća. Birokrati iz Washingtona su opet nešto zabrljali, pa mu nisu poslali dovoljnu količinu namirnica. Kako u cijeloj oblasti više nije bilo rančera koji bi mogli skupiti toliko grla, Sam i ja smo bez mnogo razmi-

šljanja otjerali nešto više od devedeset goveda do tvrđave. Kao što sam već rekao, sreća nas je uistinu poslužila, jer samo dva dana pošto smo prešli Južni prijelaz pao je snijeg. Nas to više nije smetalo, jer smo bili u nizini.

Drugog dana smo pred sobom ugledali Fort Bridger. Pukovnik Elmer potpuno je izgubio svaku nadu da će osigurati hranu za svoje vojnike, pa nam je bez cjenkanja platio svotu koju smo tražili. Sam i ja smo bili izvan sebe od sreće, jer se ni u snu nismo mogli ponadati da ćemo dobiti trideset dolara po grlu. Zbog toga se Sam vjerojatno nije odviše protivio kad sam mu predložio da proslavimo uspješno obavljene posao. Dva dana se nismo trijeznili, a onda sam upoznao neku vižljastu crnku koja je radila kao kono-barica u salunu »Alamo«. Zaljubio sam se u nju čim sam je ugledao, a činilo se da ni ona nije prema meni bila ravnodušna.

Da ne duljim, završili smo u sobi koju smo Sam i ja unajmili u nekom jeftinom prenoćištu. Samo po sebi razumije se da je moj prijatelj morao potražiti drugi smještaj. Zbog toga se nije ljutio, ili barem to nije pokazao. Živce je izgubio tek onda kad sam mu nakon tri dana rekao da mi ne pada ni na kraj pameti da uskoro odem iz grada. To je očito bilo previše čak i za Sama. Sav se zapjenio i

zaurloao da ćemo morati u Fort Bridgeru dočekati proljeće ako ostanemo još samo jedan dan. Na kraju mi je podrugljivo rekao da sam slijepac jer »ne vidim da je ta mala namiguša sa mnom samo zbog mog novca«. Ozbiljno sam se naljutio što mu je tako nešto uopće moglo pasti na um, no on me nije ni slušao. Rekao je da se odmah vraća na ranč. Ipak se malo smekšao, te dodao da će me dvadeset i četiri sata čekati u kolibi blizu Južnog prolaza.

– Neka sam proklet ako to bude duže čak i jednu sekundu!
– viknuo je na kraju.

Na žalost, uskoro sam shvatio da je Sam imao pravo. Ona mala drolja je shvatila da mi više nije preostalo mnogo novca, te se naglo počela hladiti. Sam je iz opreznosti kod sebe zadržao gotovo sav novac koji smo dobili od prodaje stoke, a meni je dao tek stotinjak dolara da se malo proveselim. Obećavao sam joj brda i doline, ali njoj do mojih obećanja nije bilo stalo. Tražila je da joj kupim nekoliko haljina, a ja to nisam mogao učiniti. Nakon toga se jednostavno odšetala iz moje sobe, bolje rečeno iz mog života.

Osjetio sam grižnju savjesti kad sam shvatio da je Sam imao pravo, ali nije mi bilo previše žao. Na kraju, dobro sam se proveselio. Na ranču sam gotovo podivljao. Već sam bio i zaboravio kako izgledaju žene, a kamoli da sam imao prilike uživati u njihovim milovanjima.

Osedlao sam konja i požurio za Samom. Ni na trenutak nisam posumnjao da neće ispuniti prijetnju. Na svu sreću, do krajnjeg roka koji je postavio preostalo je još nešto više od

devet sati, a to mi je bilo dovoljno da stignem do Južnog prolaza, svakako, ako požurim.

Na nesreću, uskoro je počeo padati snijeg. Kako sam se uspinjao, pahuljice su bile sve gušće. Ipak nije sve bilo tako crno jer je moj konj bio odmoren, tako da je lako napredovao.

U sam sumrak ugledao sam kolibu. Noć se brzo spuštala, pa se potpuno smračilo kad sam se približio. Više nisam htio nepotrebno umarati konja te sam sjahao i poveo ga za sobom. Životinja se odjednom uznemirila. Tek krajnjim naporom uspio sam je smiriti. Tada sam shvatio što je bio uzrok njezinom čudnom ponašanju. Iako je tama bila prilično gusta, iza kolibe sam ugledao neke tamne mrlje na snijegu. Tišinu je prekinulo stravično zavijanje iz gladnijelih vukova.

– Do vraga, što je sa Samom? Nije valjda iznenada oglušio! – zabrinuto sam promrmljao.

Iz navlake iza sedla izvukao sam pušku i nasumce zapucao. Prestrašeno cviljenje i bolno zavijanje uvjerilo me da nisam uzalud potrošio metke. Mrlje na snijegu su se odjednom ispremiješale. Bilo mi je jasno da u pomanjkanju drugog plijena zvijeri proždiru ranjene i ubijene članove čopora.

Kad sam se potpuno približio kolibi, u desnoj ruci sam još držao pušku, a lijevom sam vodio konja. Privezao sam uzde za ogradu, iako sam znao da ni po koju cijenu ne smijem ostaviti konja napolju. Ujutro bih sigurno našao samo gomilu oglodanih kostiju.

U tom trenutku vrata kolibe

su se otvorila. Umjesto Sama na njima se pojavio neki starčić. Nije bio viši od sto pedeset centimetara. Duga sijeda brada dopirala mu je do prsa.

Bio je naoružan pištoljem. Kao je spazio da sam pušku uperio u njega, brzo je spustio oružje, zbunjeno se nasmiješio i rekao:

– Nisam očekivao da bi netko mogao naići po ovakvom nevremenu.

– Zar mislite da putujem iz užitka? – neljubazno sam odbrusio.

– Svakako da ne, baš kao ni ja – brzo je rekao, a onda je nakon kraćeg oklijevanja spremio pištolj u korice i dodao: – Bit će najbolje da uđete i ogrijetete se. O svemu drugom možemo pričati i poslije.

Maknuo se u stranu i oslobodio mi ulaz. Prošao sam kraj njega i ogledao se. Unutrašnjost kolibe sastojala se samo od jedne prostorije. Na dnu sobe bilo je otvoreno ognjište. Iznad vatre bio je obješen veliki čadavi lonac, iz kojeg se širio ugodan miris. Tek tada sam shvatio koliko sam gladan.

Starac kao da je čitao moje misli. Ponovo se nasmiješio i rekao ljubaznim tonom:

– Upravo pripremam večeru. Bit će mi drago da mi se pridružite.

Još jednom sam se ogledao, ali Sama nisam nigdje vidio.

Tako dakle, ipak me ostavio na cjedilu, ogorčeno sam pomislio, ali sam ipak upitao starčića:

– Jeste li možda vidjeli krupnog čovjeka?

On se trgnuo, a onda odmahnuo glavom.

– Ovdje sam od jutros, ali nitko nije prošao.

To mi je postalo sumnjivo, ali sam odlučio da o tome više ne govorim. Obuzele su me crne slutnje, jer Sam nije mogao tek tako ispariti, osobito onako krupan kakav je bio.

– Red je da vam se predstavim. Zovem se Noah Rockwell iz Salt Lake Cityja.

– Mormon? – upitao sam ga i sumnjičavo ga pogledao.

Učinilo mi se da ga je moje pitanje naljutilo. Ako je i bio ljutit, uspijevao se suzdržati. Oko njegovih usta ponovo je zatrao smiješak.

– Tako nas drugi nazivaju, iako smo mi samo sluge mormonske crkve.

Sjetio sam se da sam ostavio konja napolju, te sam odlučio da se najprije pobrinem za njega.

– Ako vas ne smeta, s nama će spavati i moj konj – rekao sam tonom koji mu je jasno davao na znanje da me ne zanima njegovo mišljenje.

Izišao sam iz kolibe i prišao životinji. To sam, čini se, učinio u posljednjem trenutku, jer su se vukovi spremali da ga napadnu. Kako sam u ruci još držao pušku, brzo sam je podigao i nasumce zapucao. To je na kratko zaplašilo zvijeri.

Uveo sam konja i privezao ga za slomljenu gredu. Starcu to očito nije bilo po volji, ali nije ništa rekao. Tek tada sam se sjetio da nigdje nisam vidio njegova konja.

– Gdje je vaš konj? – upitao sam ga.

On je tužno odmahnuo glavom i uzdahnuo.

– Imao sam mazgu, ali su je

pojeli vukovi. Jedva sam izvu-
kao živu glavu.

Htio sam ga pitati kako namjerava stići do Salt Lake Cityja, ali sam se predomislio. To je bio njegov problem.

Pogled mi je zapeo za gomilu starčevih stvari koje su bile nabacane u kutu prostorije. Iznenadio sam se kad sam među njima ugledao metalnu čuturu. Takvu istu imao je i Sam!

Bila je to obična čutura kakvih je vjerojatno bilo na stotine, ali u mene se uvukao crv sumnje. Što sam o tome duže razmišljao, bio sam sve sigurniji da je taj stari jarac ubio Sama.

Sigurno ga je zatekao na spavanju, pomislio sam.

Da bih razriješio sumnje, ustao sam i uzeo čuturu.

– Mogu li otpiti malo vode?
– upitao sam ga iako sam to već učinio bez njegova pristanka.

Čutura je bila sva izgrebena od duge upotrebe, baš kao i Samova. To mi je bilo dovoljno da potkrijepi ono što sam dotad samo pretpostavljao.

Odlučio sam još neko vrijeme pretvarati se i ne pokazivati nikakve sumnje.

Starac je bio zauzet pripremanjem jela. U jednom trenutku je iz džepa izvadio neku kožnatu vrećicu i njezin sadržaj istresao u lonac. Učinilo mi se da je to učinio kad je bio siguran da ga ne gledam.

Nedugo zatim uzeo je s gomi-
le stvari dva metalna tanjura i u njih usuo gustu tekućinu. Namjerno sam mu okrenuo leđa, ali sam iz džepa izvadio ogledalce i namjestio ga tako da mogu pratiti svaki njegov pokret.

Nekoliko puta me je brzo pogledao, a onda je odmaknuo rub dugačkoga kaputa i iz korica izvadio nož bowie. To mi je bilo sasvim dovoljno. Naglo sam se okrenuo i trgnuo revolver. Vidio sam zaprepašteni izraz njegova lica.

Kojot to očito nije očekivao, pomislio sam i zapucao. Bio je dovoljan samo jedan metak da ga smirim zauvijek. Nisam osjetio grižnju savjesti.

– Tko zna koliko ih je već ubio na sličan način – ogorčeno sam procijedio.

S gnušanjem sam odgurnuo mrtvaca u stranu. Ljutito sam opsovao kad sam shvatio da se vatra zamalo ugasila, jer je strac upadu zahvatio lonac i izlio njegov sadržaj.

Tek tada sam vidio da se u loncu kuhao i velik komad mesa.

Možda je nožem htio razrezati meso, prostrujilo mi je mozgom, ali sam odmah odbacio takvu pomisao. Na kraju, sve je govorilo u prilog mojoj pretpostavci. U takvim stvarima rijetko sam se varao.

Nisam želio provesti noć s mrtvacem, i to jo takvim gadom, te sam ga nakon kraćeg oklijevanja odvukao do vrata, otvorio ih i lešinu izbacio napo-
lje.

Brzo sam zatvorio vrata jer su vukovi zaboravili oprez kad su osjetili miris krvi.

– Posrnuli svetac je završio kako je i zaslužio – zadovoljno sam promrmljao.

* * *

Kad sam se drugog jutra probudio, vukova više nije bilo. Nije bilo ni leša. Izveo sam konja i osedlao ga, a onda sam odlu-

čio pogledati iza postaje nadajući se da ću pronaći još neki trag koji će mi potvrditi da je Sam odista bio ovdje, iako je za to postojala minimalna vjerojatnost. Možda se onaj pokvarenjak nije potrudio da prikrije tragove svoga gnusnog zločina, ali za to su se sigurno pobrinuli vukovi.

Kao što sam i očekivao, ništa nisam pronašao osim gomile izgledanih kostiju. Nisam se usudio ni pomisliti da bi to mogli biti posljednji ostaci mog prijatelja.

Vratio sam se na konju i pogledom iz obronak koji je vodio do kolibe. Pažnju mi je privukla neka tamna mrlja na snijegu. Najprije sam pomislio da je to neka životinja, ali kad sam malo bolje pogledao, shvatio sam da je to samotni konjanik.

— Baš me zanima što taj čudak u ovo doba traži ovdje — promrmljao sam u bradu i tek tada sam se sjetio da bi netko s punim pravom mogao i za mene postaviti isto pitanje.

Nakon kratkog razmišljanja zaključio sam da je najpametnije vidjeti o kome je riječ. Da sam se i odmah udaljio iz kolibe, ne bi mu bilo teško otkriti tragove mog boravka. Iz iskustva sam znao da nije preporučljivo dopustiti da na tako kratkom razmaku iza mene putuje neznanac. Nikad niste na čistu o kome je riječ. Vrlo lako se možete namjeriti na neku ništariju koja će pričekati da se ulogorite i zaspate pa da vam presiječe vrat.

Osim toga, u kolibi su ostale starčeve stvari. Nije bilo isključeno da je taj tip iste sorte. Možda ga je čak i poznavao. Posto-

jala je vjerojatnost da prepozna neki njegov osobni predmet, kao što sam ja prepoznao Samovu čuturu. Tada moj život više ne bi vrijedio ni pola centa. To je bio najvažniji razlog zbog kojeg sam odlučio pričekati jahača.

Smotao sam cigaretu i pripalio je. Za svaki slučaj provjerio sam revolver, a onda sam ga opet zataknuo u korice. Izvukao sam pušku i naslonio je na kolibu nedaleko od mjesta na kojem sam stajao.

Popušio sam još dvije cigarete prije nego što je konjanik dojahao do vrha obronka. Način na koji se klatio u sedlu učinio mi se poznatim. Kroz mozak mi je prostrujila neobična pomisao, ali sam je odmah odbacio kao nemoguću i suludu.

Pa ipak, uskoro sam se uvjerio da je to točno. Jahač mi se svakog trenutka sve više približavao, pa sam jasno mogao vidjeti njegovo lice. Protrljao sam oči jer mi se učinilo da sanjam. Gotovo sam počeo vjerovati u duhove!

— Znao sam da ćeš me čekati, staro momče! — povikao je Sam kad je dojahao do mene.

Bio sam toliko iznenađen da nisam mogao ni pisnuti. Sam je očito pogrešno protumačio moju šutnju. Nelagodno se promeškoltio na sedlu, a s lica mu je nestalo osmijeha.

— U početku sam bio ljutit na tebe kad si mi priredio ono s onom vrtirepkom, ali sam ubrzo shvatio da imaš pravo. Na kraju, ne moramo se do kraja života lišavati svih zadovoljstava — rekao je tiho kao da se ispričava, a onda se nakašljao i još nesigurnije nastavio: — Od-

lučio sam da se i ja malo prove-
selim. Otišao sam u bordel...

Da sam to čuo u nekoj drugoj
prilici, zacijelo bih se raspuk-
nuo do smijeha, ali sad mi to
nije bilo nimalo smiješno.

Sam je bio očito zabrinut
zbog moje šutnje. Bio mu je do-
voljan samo pogled na moje
smrknuto lice pa da mu pri-
sjednu sretni trenuci koje je
proveo u bordelu u Fort Bridge-
ru.

– Zar nešto nije u redu? –
upitao me sa zebnjom u glasu.

Nekoliko trenutaka sam se

kolebao da li da mu ispričam
što sam učinio, i to samo zbog
njegovog glupoga hira, a onda
sam odlučio da to zadržim za
sebe. To ionako više nije bilo
važno, kao ni činjenica da sam
javnog Moaha Rockwella ubio
da bih osvetio Samovu smrt. Ili
sam barem tako mislio.

Jednom sam čuo izreku da je
put u pakao popločen dobrim
namjerama. To se i za taj moj
događaj moglo reći.

Odmahnuo sam rukom i
promrmljao:

– Sve je u redu, Same!

U PRIPREMI:

Louis L'Amour
Dave s koltom

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 46.800 d, a za
šest mjeseci 23.400 d. U cijenu je uračunat i
pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom
uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«,
Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 –
LASO).

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM
33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR
116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$
24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00,
(avionom £ 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051
kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka
banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

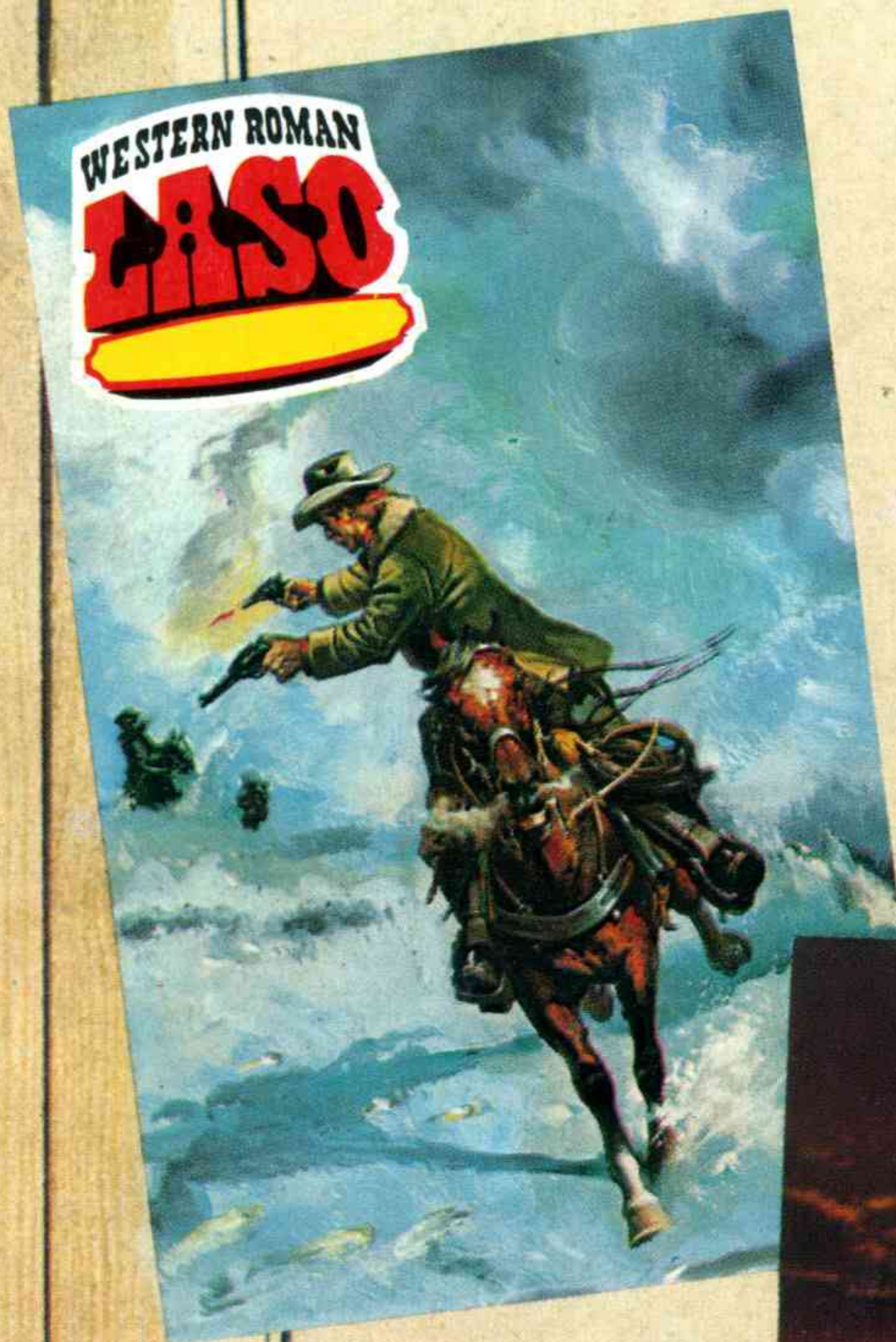
Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za
marketing, Zagreb, trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000
d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet
misljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu,
kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od
26. XI 1973

Rukopisi se ne vraćaju.

Ne propustite idući broj LASA
— najboljih western romana!

U PRODAJI!
SPECIJALNO IZDANJE
JESEN '88.

